

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Rapport

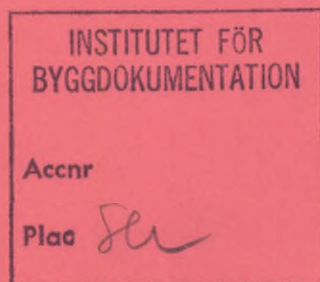
R55:1985

Skogsbruk i kommunens översiktsplan

Osby kommun som exempel

Bo G Mårtensson

K/MW

Byggeforskningsrådet

R55:1985

SKOGSBRUK I KOMMUNENS ÖVERSIKTSPLAN

Osby kommun som exempel

Bo G Mårtensson

Denna rapport hänför sig till forskningsanslag 821135-2
från Statens råd för byggnadsforskning till Osby kommun,
Osby.

I Byggforskningsrådets rapportserie redovisar forskaren sitt anslagsprojekt. Publiceringen innebär inte att rådet tagit ställning till åsikter, slutsatser och resultat.

R55:1985

ISBN 91-540-4384-0
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm

Liber Tryck AB Stockholm 1985

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

0	SAMMANFATTNING	5
1	INLEDNING	9
1.1	Syfte och problem	9
1.2	Undersökningens uppläggning	10
1.3	Osbyexemplet	11
1.4	Övriga planer	13
1.5	Rapportens uppläggning	13
2	KOMMUNENS ROLLER	14
2.1	Skogsbrukets aktörer	14
2.2	Skogspolitiskt handlingsprogram	14
2.3	Mål i konflikt	15
2.4	Förväntningar på kommunerna	15
3	SKÄL TILL KOMMUNALA INSATSER	17
3.1	Kommunen som ansvarig för markanvändning	17
3.2	Miljö- och hälsovård	17
3.3	Natur och kultur	17
3.4	Näringsliv och sysselsättning	18
3.5	Energiförsörjning	20
3.6	Markägare	20
4	LAGSTIFTNING	22
4.1	Plan- och bygglag	22
4.2	Lag om hushållning med naturresurser	22
4.3	Skogsvårdslag	23
4.4	Lagen om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark	26
4.5	Naturvårdslagen	26
4.6	Lagen om bevarande av ädellövskog	27
4.7	Allmänna råd om kvävegödselmedel på skogsmark	27
5	ÖVERSIKTSPLAN FÖR OSBY KOMMUN	28
5.1	Allmänt	28
5.2	Planens uppläggning	28
5.3	Markanvändning	28
5.4	Riktlinjer för byggande	29
5.5	Riktlinjer för skogsbruk	30
6	SKOGSMARK I ÖVERSIKTSPLANEN	31
6.1	Mark för skogsproduktion - övrig mark	31
6.2	Beteckningar på marken	31
6.3	Värdering av marken	32
6.4	Skogsmarksbeteckningar som också beaktar andra markanspråk	35
6.5	Förändrad markanvändning	36
7	SPRIDD BEBYGGELSE I SKOGSMARK	40
7.1	Riktlinjer i Osbyplanen	40
7.2	Allmänt hållna riktlinjer	40
7.3	Riktlinjer som slår vakt om sammanhängande skogsområden	41
7.4	Områdesvisa riktlinjer	43
7.5	Samråd med skogsvårdsstyrelsen	43

8	KOMMUNAL PÅVERKAN PÅ SKOGENS SKÖTSEL	44
8.1	Olika påverkansmöjligheter	44
8.2	Riktlinjer för skogsvård	45
8.3	Kemisk lövslybekämpning i Osbyplanen	45
8.4	Områden med särskild hänsyn i Osbyplanen	46
8.5	Riktlinjer - inventeringssammanställning	46
8.6	Gislavedsexemplet	47
8.7	Osäkerhet i riktlinjerna	50
8.8	Detaljeringsgrad och fortsatt planering	51
8.9	Riktlinjer som inte utgör del av översiktsplanen	52
8.10	Gemensamma riktlinjeområden	54
8.11	Hur betungande blir samråden mellan skogsvårdsstyrelse och kommun?	55
9	SKOGSBRUKETS PLANERING	57
9.1	Allmänt	57
9.2	Skogsbruksplaner	57
9.3	ÖSI	58
9.4	Samråd kring ÖSI	61
9.5	ÖSI som underlag för kommunal planering	62
9.6	Länsskogsplanen	63
10	SLUTDISKUSSION	64
10.1	Kommunernas problem	64
10.2	Att förstå skogsbruksfrågorna i kommunen	64
10.3	Att övervinna den negativa inställningen	64
10.4	Former för att hantera skogsbruksfrågor	65
10.5	Hänsyn till skogsbruk	66
10.6	Riktlinjer för skogsbruk - avsedda för skogsvårdsstyrelsen	66
10.7	ÖSI	66
10.8	Balansgången	67
10.9	Nya förutsättningar	67
	LITTERATURFÖRTECKNING	69
BILAGA 1	"Mera jobb i Osby-skogarna", ett skogligt rådgivningsprojekt.	71
BILAGA 2	Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagens § 21 (ur SKSFS 1983:2)	74
	KARTBILAGOR - ÖVERSIKTSPLAN FÖR OSBY:	
	MARKANVÄNDNING	82
	RIKTLINJER FÖR BYGGANDE	83
	RIKTLINJER FÖR SKOGSBRUK	84

0 SAMMANFATTNING

Syfte och uppläggning (kap 1)

Detta projekt syftar till att beskriva och utveckla frågorna om skogsmark, skogsskötsel och skogsbruk i kommunernas fysiska översiktsplanering.

Bland annat sysselsättningsfrågor och miljöfrågor (inte minst kemisk lövslybekämpning) bidrar till att kommunernas engagement i skogsfrågor ökar. Samtidigt finns inom skogsnäringen en uttalad misstro mot att kommunerna lägger sig i skogsfrågor.

Den mest omfattande delen av detta projekt har bestått i att på kommunens uppdrag upprätta en översiktsplan med viss tonvikt lagd på skogsfrågor. Planen baseras på gällande byggnadslagstiftning men har så långt möjligt anpassats till förväntad lagstiftning (plan- och bygglag, naturresurslag).

Dessutom har studerats ett antal översiktsplaner och dessa planers sätt att hantera skogsfrågor.

Osby kommun har varit huvudman för projektet. Uppdraget har utförts av K-Konsult, Kristianstad.

Kommunens uppgifter (kap 2 och 3)

Olika skäl till kommunalt engagement i skogsfrågor, diskuteras under följande rubriker:

- o Kommunen som ansvarig för markanvändning
- o Miljö- och hälsovård
- o Natur och kultur
- o Näringsliv och sysselsättning (inklusive turism)
- o Energiförsörjning
- o Markägare

Lagstiftning (kap 4)

Rapporten innehåller en kortfattad redogörelse för aktuell och förväntad lagstiftning, bl a skogsvårdslag och plan- och bygglag.

Osbyexemplet (kap 5)

Osbyplanen består av tre delar:

- 1) Markanvändning. I denna anges "grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden" (PBL 4 kap 3 §).

Plankartan (markanvändning) har ingen särskild markanvändningskategori för skogen. Skog, mindre inägor och mossar m m samlas under beteckningen "övrig mark". Detta motiveras bl a av kartans låga detaljeringsnivå men också av att kommunen sällan har anledning att ha någon preciserad uppfattning.

I texten till denna del anges att kommunen lägger stor vikt vid skogsbrukets utveckling och att skogsmark därför inte onödigtvis bör tas i anspråk för andra verksamheter.

Men översiktsplanen säger också att kommunen kommer att verka för att skogsbruket skapar ett omväxlande och rikt skogslandskap, särskilt kring byar, tätorter och turiststråk.

2) Riktlinjer för byggande motsvarar nuvarande kommunöversikt. I denna del anges "riktlinjer för tillkomst, förändring och bevarande av bebyggelse och därmed sammanhängande anordningar". Riktlinjerna utgör en uttolkning och precisering av markanvändningsdelens konsekvenser för byggandet.

Vad gäller byggande i skogsmark anges endast generella riktlinjer. Dessa riktlinjer anger att nya hus inte bör placeras inne i tidigare obebyggda skogsområden. Att områdesindela skogen utifrån någon gradering av dess lämplighet ur skogsproduktionssynpunkt, och på detta basera olika stränga riktlinjer har däremot inte bedömts lämpligt.

Riktlinjerna i del 2 är av det slag som i denna rapport kallas typ A: De leder till förbättringar i skogsbrukets produktionsbetingelser. Detta sker genom att bebyggelse m m styrs bort från skogsmarken.

3) Riktlinjer för skogsbruk utgör ett frivilligt innehåll i översiktsplanen. I denna del redovisas vilka riktlinjer som skogsbruket, enligt kommunens uppfattning, bör beakta med hänsyn till naturvård, friluftsliv m m. Riktlinjerna är av typ B, dvs kan leda till försämringar i skogsbrukets produktionsbetingelser.

Del 3 innehåller enbart områdesvisa riktlinjer. Kring tätorterna anges "samrådsområden". För dessa områden gäller att skogsvårdsstyrelsen förväntas samråda med kommunen, innan skogsvårdsåtgärd (t ex slutavverkning) vidtas. Detta innebär att vad som sägs i skogsvårdsförordningen 21 § om "särskilt lokalt intresse" (skogsvårdsstyrelsen är skyldig att samråda med kommun i skogsfrågor av särskilt lokalt intresse) här ges en geografisk innebörd.

Del 3 innehåller dessutom "hänsynsområden". Det är ett antal områden som är av särskild betydelse för fri-luftsliv, naturvård, kulturminnesvård m m, inom vilka områden skogsbruket till stora delar bör ske med särskild hänsyn. (Med stöd av föreskrifterna till 21 § skogsvårdsförordningen).

Förutom dessa områdesavgränsningar utifrån 21 § skogsvårdsförordningen, redovisar riktlinjerna också kommunens beslut om kemisk lövslybekämpning. Beslutet innebär totalförbud kring tätorterna och vattentäcker. Inom övriga delar av kommunen motsätter man sig inte dispenser för bekämpning från marken.

Skogsmark i översiktsplanen (kap 6)

I denna del av rapporten exemplifieras och diskuteras olika problem med att hantera skogsmark i översiktsplanen, bl a beträffande beteckningar, detaljeringsgrad och förändringar i markanvändningen.

Spridd bebyggelse i skogsmark (kap 7)

Kommunens mest direkta påverkansmöjlighet av för skogsbruket viktiga förhållanden, ligger i planering och prövning av bebyggelselokalisering.

De planer som studerats visar att flera kommuner beaktar skogsbrukets intressen genom att sin kommunöversikt ange att bebyggelse inte bör lokaliseras till den bättre skogsmarken. Planerna är dock mycket vaga när det gäller ange vad man avser med bättre skogsmark. I Osbyplanen och en del andra planer läggs särskild vikt vid att freda sammanhängande skogsområden från ny bebyggelse.

Kommunal påverkan på skogens skötsel (kap 8)

En bärande idé i detta projekt har varit att kommunen kan påverka skogens skötsel och basera denna påverkan på skogsvårdslagstiftningen. Kommunen kan peka ut "samrådsområden" och "hänsynsområden" (se ovan om Osbyexemplet). Formen för detta kan vara en särskild del av översiktsplanen: "riktlinjer för skogsbruk". Dessa vänder sig främst till skogsvårdsstyrelsen.

I rapportens kapitel 8 diskuteras detaljerat hur sådan riktlinjer kan utformas. Erfarenheter hämtas från Osbyexemplet och ett tidigare liknande försök i Gislaved.

Skogsbrukets planering (kap 9)

En kommun kan påverka skogsbruket genom att medverka i skogsbrukets planering. Skogsbrukets planer kan utgöra lämpligt underlag för kommunal planering.

Skogsägare är numera skyldiga att upprätta skogsbruksplan. Planen är inte offentlig.

Sedan 1980 upprättar skogsvårdsstyrelserna översiktliga skogsinventeringar (ÖSI) för privatägda skogar. Om en kommun önskar påverka skogens skötsel kan en lämplig form för detta vara samråd i samband med att ÖSI upprättas. Vid sådant samråd kan kommunen överföra information om vilka skyddsintressen som enligt kommunens inventeringar och planer leder till hänsynskrav i skogsbruket.

Samråd kring ÖSI blir komplement eller alternativ till den påverkan kommunen kan försöka uppnå via "riktlinjer för skogsbruk" - se ovan.

Slutdiskussion (kap 10)

Enfarenheterna från detta projekt, särskilt från arbetet med Osbyplanen, visar att det är möjligt och lämpligt för en kommun att inom ramen för sin översiktliga planering hantera frågor om skogens skötsel och om hushållning med skogsmark. Osbyplaneringen har mött påtagligt positivt gensvar från den lokala skogs-näringsen och från skogsvårdsstyrelsen. Liksom från företrädare för miljövården.

Om kommunen verkligen lyckats påverka skogsfrågorna på det sätt man avsett får tillämpningen utvisa.

1 INLEDNING

1.1 Syfte och problem

Detta projekt syftar till att beskriva och utveckla formerna för hantering av frågor om skogsmark, skogsvård och skogsbruk i kommunernas fysiska översiktsplanering.

Bakgrunden är följande:

dels har skogsbruksfrågor på senare år alltmer blivit en angelägenhet även för kommunerna

dels kommer en ny lagstiftning som styr kommunernas fysiska planering (plan- och bygglag - PBL- samt naturresurshållningslag - NRL) snart att träda i kraft.

Till den snabbt ökande nödvändigheten för kommunerna att på olika sätt beakta skogsbruksfrågor har inte minst bidragit miljöfrågor som markförurning och skogsdöd samt ändringen av lagen om spridning av kemiska bekämpningsmedel över skogsmark.

I denna situation har kommunerna (haft) bl a följande fyra problem.

- 1) Att tränga in i skogsbruksfrågorna och förstå på vilket sätt och i vilken utsträckning dessa är av betydelse för kommunen.
- 2) Att övervinna den ofta negativa inställning som finns hos skogsbrukets etablerade aktörer (och hos många kommunala företrädare) till att kommunen befattar sig med skogsbruksfrågor.
- 3) Att hitta former för att hantera skogsbruksfrågor överhuvudtaget.
- 4) Att hantera skogsbruksfrågor i den fysiska planeringen.

Detta projekt behandlar den fjärde av dessa problem men måste som bakgrund beröra också de övriga tre.

För att ytterligare kunna precisera projektets syfte görs här några definitioner:

Skogsbruk är benämning på en näringsgren som utnyttjar skogsmark för att producera virke.

Skogsnäringen är den samlade benämningen på skogsbruket och skogsindustrin.

Skogsskötsel (skogsvård) är benämning på den verksamhet, som innefattar skötsel av skog och skogsmark, t ex markberedning, plantering, röjning och avverkning. Skogsskötsel är en viktig del i skogsbruket.

Skogsmark är, enligt skogsvårdslagen. bl a "Mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål". Se vidare kap 4.3.

Översiktsplan är benämning på det dokument som enligt den kommande plan- och bygglagen ska finnas i varje kommun som underlag för beslut om användningen av mark och vatten samt om kommunens närmare planläggning.

Översiktsplanen måste ange hur bebyggelsefrågor ska hanteras eftersom kommunen fattar beslut i sådana frågor. Översiktsplanen kan också ange hur ställningstaganden om andra verksamheter (torvbrytning, skogsvård t ex) bör ske, trots att beslut i sådana frågor ej fattas av kommunen.

Sambanden mellan skogsvård, skogsbruk, skogsmark och översiktsplanen som de behandlas i denna rapport, kan beskrivas på följande sätt:

Översiktsplanen kan ange vad som i framtiden ska vara skogsmark och vad som ska vara mark med andra typer av markanvändning. Översiktsplanen kan också ange önskemål beträffande den skogsvård som ska bedrivas på delar av skogsmarken.

Översiktsplanen grundas på vad som är skogsmark, på skogsmarkens och skogens egenskaper samt på vilken skogsvård som bedrivs när planen upprättas. Planen grundas också på anspråk från och mål för skogsbruket i avvägning mot anspråk från och mål för andra verksamheter som kommunen vill beakta.

1.2 Undersökningens uppläggning

Undersökningen har genomförts i tre delar:

- o Upprättande och redovisning av en verklig kom-
muntäckande översiktsplan som beaktar skogsbruks-
frågor.
- o Studium av några intressanta exempel på hur kom-
muner hanterat skogsbruksfrågor i sin planering.
- o Studium av de förutsättningar som gäller för
kommuners agerande i skogsbruksfrågor - i gällande
och kommande lagar, skogsnäringens aktörer, kom-
munens nytta.

Projektet har bekostats av byggforskningsrådet och Osby kommun. Som inledning på projektet upprättades ett program: Skogsbruk i kommunal översiktlig fysisk planering, Kristianstad 1982.

Programmet har i stort sett kunnat följas.

Som huvudman för projektet har fungerat Osby kommun. Projektledare, forskare och planförfattare har varit författaren till denna rapport (K-Konsult, Kristianstad).

Till projektet har i enlighet med BFR:s önskemål varit knuten en referensgrupp:

Lars Fladvad	Kommunförbundet
Ingvar Nilsson	Halmstads kommun
Anders Paulsson	Skogssällskapet
Tom Rosander	Bostadsdepartementet
Erik Wirén	Professor i regional planering

Vid referensgruppens sammanträden har dessutom medverkat:

Stig Olsson	Naturvårdsverket
Carin Wanbo	Planverket
Bo Wallin m fl	Skogsstyrelsen

1.3 Osbyexemplet

Projektets viktigaste del har bestått i att upprätta en verklig översiktsplan i lämplig kommun. I planarbetet har då skogsbruksfrågor behandlats grundligt. Eftersom planen förs till kommunfullmäktige för antagande, är den upprättad enligt gällande lagstiftning. Samtidigt har det förväntade innehållet i PBL och NRL beaktats.

Två typer av motiv har varit avgörande för att i denna studie lägga stor vikt vid att upprätta översiktsplan för en enda kommun.

- 1) Den kommunala planeringen sker på de flesta håll med mycket knappa resurser. Utvecklingsarbete kring angelägna planeringsproblem bör därför stödjas av t ex BFR, även när det sker som ambitionshöjning i en kommuns ordinarie planering.
- 2) Planverket och några kommuner bedriver särskild försöksverksamhet inför införandet av PBL. De olika exemplen ger sammantagna ett bra underlag för den intensifierade översiktsplanering i Sveriges kommuner som PBL kommer att generera.

OSBY KOMMUN

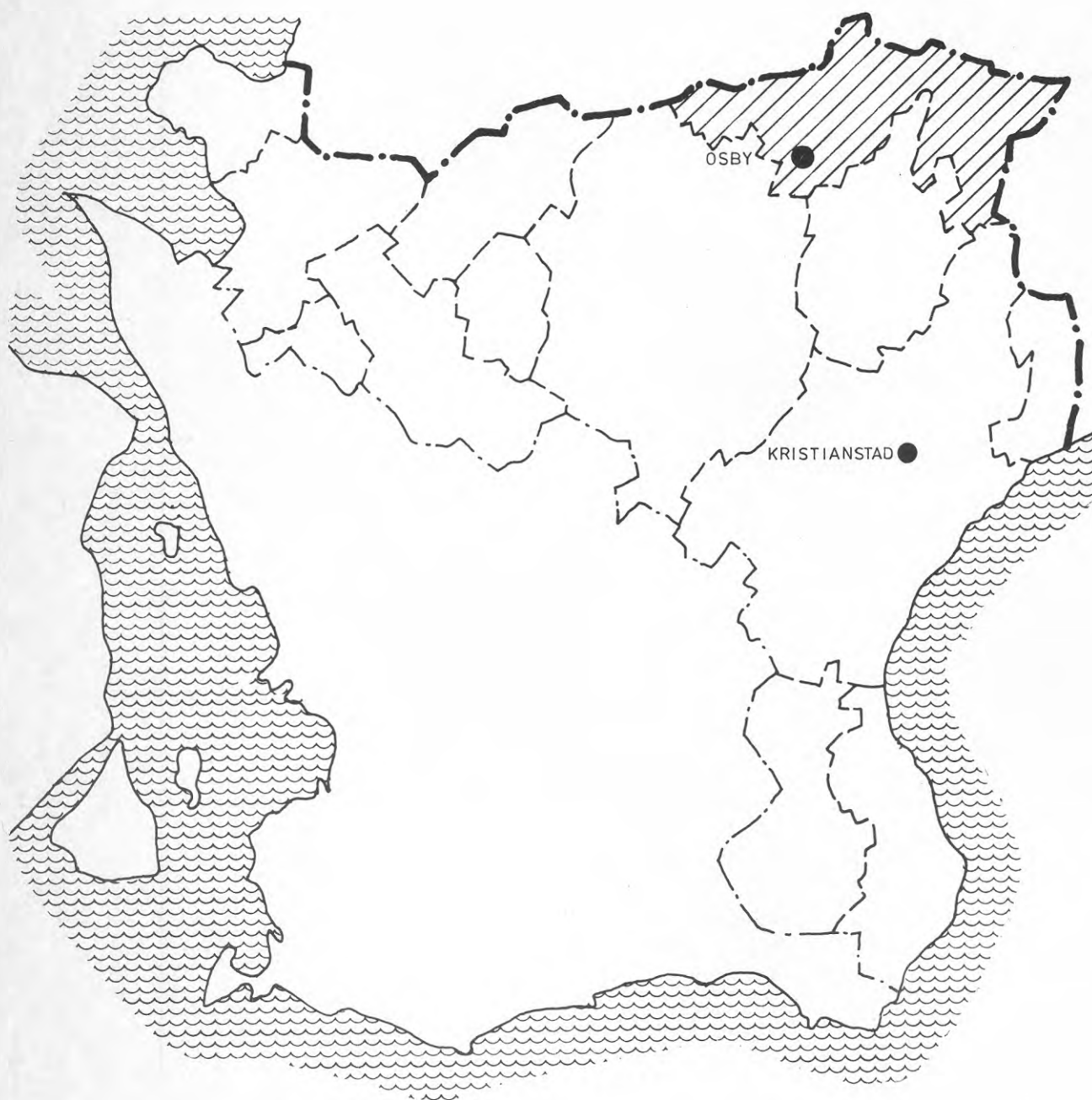

Fig 1.3.1 Osby kommun i Skåne

Som lämplig kommun för detta projekt valdes Osby i norra delen av Skåne. För detta finns bl a följande skäl:

- 1) Byggnadsnämnden aktualiserade 1981 en revidering av kommunöversikten.
- 2) Kommunstyrelsens ordförande visade på ett tidigt stadium intresse.
- 3) Osby är en typisk (sydsvensk) skogskommun.
- 4) Redan i 1977 års kommunöversikt gavs skogsbruket en medveten behandling.

Osby kommun har ca 14 000 invånare, varav ca 3 000 i glesbygd. Landarealen är ca 575 km², till 75 % produktiv skogsmark.

1.4 Övriga planer

Urvalet av planer som studerats har gjorts på följande sätt.

- 1) Planverket har ämnesvisa pärmar där man samlar exempel på hur olika ämnesområden behandlas i till planverket inkomna planer. I pärmen "Exempel på skog" har jag studerat samtliga exempel. Planer som kommit till planverket efter sommaren 1983 ingår ej i pärmen.
- 2) Jag har gått igenom samtliga till planverket inkomna kommunöversiktlig och kommunomfattande markdispositionsplaner fr o m sommaren 1983 t o m jan 1984, 12 st.

Genomgången har gett underlag för vissa slutsatser om i vilken utsträckning och på vilket sätt kommunerna behandlar skogsbruksfrågor. Genomgången har dock i första hand gjorts för att få fram belysande exempel på principiellt olika tillvägagångssätt.

1.5 Rapportens uppläggning

Förutsättningarna för kommunernas agerande i skogsbruksfrågor avhandlas i kapitlen 2, 3 och 4.

Projektets resultat i form av Osbyexemplet och andra planers sätt att hantera skogsbruksfrågor avhandlas i kapitlen 5, 6, 7 och 8.

Kopplingen skogsbrukets planering - kommunens planering ägnas ett särskilt kapitel, 9. Kapitel 10 innehåller en avslutande diskussion.

2 KOMMUNENS ROLLER

2.1 Skogsbrukets aktörer

Markägaren är den som avgör hur skogen på hans fastighet ska skötas. Skogsvårdsstyrelsen har tillsyn över att markägaren sköter skogen i enlighet med skogsvårdslagen och viss annan lagstiftning.

Skogsvårdslagen och de föreskrifter skogsstyrelsen meddelat utgör delar av statens skogspolitik. Som övergripande mål för denna politik gäller att skogsmark med dess skog skall skötas så att den varaktigt ger hög och värdefull virkesavkastning. Hänsyn skall därvid tas till naturvårdens och andra allmänna intressen.

Förutom skogsvårdslagen och skogsvårdsstyrelsens tillsyn är markägaren för sina beslut beroende av den marknad som råder för hans produkter.

Vissa avgöranden som påverkar skogsbruket fattas av andra statliga organ, särskilt länsstyrelsen.

Markägaren har många olika skepnader, från den enskilde skogsbonden upp till det stora privat eller statligt ägda skogsbolaget. Markägaren kan själv vara aktiv eller överlåta avgöranden och åtgärder åt olika typer av företag.

Kommunen har vissa givna roller i detta spel, främst som

- 1 planerare och beslutsfattare om byggnadslov (berör ofta skogsmark)
- 2 samrådspart till skogsvårdsstyrelsen och fr o m 1984 också
- 3 beslutsfattare som möjliggör/omöjliggör kemisk lövslybekämpning.
- 4 markägare

Se vidare kap 3.

2.2 Skogspolitiskt handlingsprogram?

Kommuner som upplever hur skogsbruksfrågor på olika sätt pockar på uppmärksamhet och kommunala beslut kan tänkas välja att upprätta ett skogspolitiskt handlingsprogram eller någon typ av samlat ställningstagande.

Bland de kommuner jag studerat har jag inte funnit någon som upprättat sådant handlingsprogram. Den enklaste förklaring till detta är naturligtvis att kommunerna inte ansett sig ha behov därav. Skogsbruksfrågorna uppfattas inte som centrala ur kommunal synvinkel. Det ingår heller inte i den kommunala traditionen att ta så samlade grepp när man är i inledningskedet av arbetet på ett nytt ämnesområde.

Och även om ambitionen funnits har tiden varit knapp. Kommunerna har t ex varit fullt sysselsatta med att på ett år få fram beslut om kemisk lövslybekämpning.

Kommunernas beslut i ett enskilt skogsärende grundar sig därför på de fakta och de överväganden som föreligger vid beslutstillfället. Dessa kan vara tillfälligt upprättade eller baserade på överväganden i andra sammanhang: Sysselsättningsprogram, fysiska planer o s v.

2.3 Mål i konflikt

Vare sig en kommun har explicit formulerade mål i en medveten skogspolitik, eller kommunens mål och ambitioner är underförstådda, utgör varje beslut som berör skogen en avvägning mellan olika mål. Ur skogsbrukets synpunkt sker den viktigaste avvägningen då mellan

- A) Mål som huvudsakligen leder till förbättringar -eller motverkar försämringar - i skogsbrukets produktionsbetingelser.
- B) Mål som kan leda till försämringar av skogsbrukets produktionsbetingelser.

Begränsat till skogsmark och skogsvård leder mål av typ A till följande relation:

Skogsbruk	kräver anpassning av	andra mark- anspråk
-----------	----------------------	------------------------

och B:

Andra mark- anspråk	kräver anpassning av	skogsbruk
------------------------	----------------------	-----------

I planverkets rapport 44 del 7 benämns fall A "Påverkan genom skogsbruket" och fall B "Påverkan på skogsbruket".

2.4 Förväntningar på kommunerna

Företrädare för friluftslivets intressen hävdar gärna att kommunerna mest ser skogen som virkesproducent och försörjningsmöjlighet (t ex Rosell 1982). Enligt denna uppfattning intresserar sig kommunerna mest för mål av typ A.

Många av skogsbrukets företrädare ser med uppenbar misstro på att kommunerna ska lägga sig i skogsbruksfrågor. Man anser att kommunernas mest intresserar sig för mål som leder till ökade restriktioner för skogsbruket.

Som stöd för sin tes åberopas bl a utfallet av den fysiska riksplaneringen och inte minst de beslut många av landets kommunfullmäktigeförsamlingar fattat våren 1984 om kemisk lövslybekämpning. Besluten är negativa för skogsnäringen genom att innebära totalförbud.

Skogsnäringen hävdar också, bl a med stöd av samma beslutsomgång, att kommunerna är okunniga om skogsbruksfrågor.

"Skogen", (organ för Sveriges skogsvårdsförbund), går i sitt marsnummer 1984 till angrepp mot kommande lagstiftning om markanvändning (PBL och NRL) och ställer på omslaget frågan: Tar kommunerna befälet över skogsbruket?.

Frågan om makten över skogen är alltså laddad. Sveriges kommuner kan därför förväntas vara försiktiga när de tar sig an skogsbruksfrågor framöver, inte minst när detta ska ske i översiktsplaneringen inom ramen för PBL och NRL.

3 SKÄL TILL KOMMUNALA INSATSER

3.1 Kommunen som ansvarig för markanvändning

I nästan alla svenska kommuner finns skogsmark. I nästan alla kommuner är delar av denna skogsmark utsatt för anspråk som, om de tillgodoses, innebär att skogsmark övergår till annan markanvändning.

Kommunerna har sedan många år tillbaka haft ansvaret för att planera - och till stora delar också genomföra - tätbebyggelse. Kommunerna har genom byggnadslovsprövning också ett avgörande inflytande över var spridd bebyggelse är möjlig. Kommunerna kan också påverka lokalisering av andra verksamheter, t ex vägar och täkter.

Sammantaget innebär detta att kommunerna (sedan länge) har ett påtagligt ansvar för skogsmarken och därmed också för skogsbruket.

Plan- och bygglagen och naturresurslagen ökar ansvaret genom att översiktsplanering blir obligatorisk och god markhushållning, även vad gäller skogsmark, lagstadgad.

3.2 Miljö- och hälsovård

Kommunerna har ett ansvar för människor och natur, sett i ett biologiskt perspektiv. Skog och skogsbruk är då viktiga. Inte minst handlar det om giftspridning och försurning.

Enligt naturvårdslagen är naturvårdsfrågor en både statlig och kommunal angelägenhet.

Miljö- och hälsoskyddslagen ger kommunen, genom miljö- och hälsoskyddsnämnden, visst tillsynsansvar.

Lagen om spridning av bekämpningsmedel ger kommunen möjlighet att totalförbjuda kemisk lövslybekämpning inom (delar av) kommunen.

3.3 Natur och kultur

Kommuner axlar i varierande utsträckning ansvar för kommuninvånarnas behov av rekreation, skönhet, historia m m.

Kommunerna satsar på anläggningar av olika slag, bl a parker, tätortsnära strövområden, rekreationsområden. Men kommunerna har dessutom anledning att intressera sig för skötsel av större skogsområden, så att dessa lämpar sig för rekreation, baserad på allemansrätten.

Kommunen blir ibland forum för lokala opinionsstormar mot oönskade skogsvårdsåtgärder i populära områden. Då tycks kommuninvånarnas förväntningar på vad kommunen kan åstadkomma vida överstiga kommunens reella påverkansmöjligheter (t ex Värmdön, se DN 12 okt 1983).

3.4 Näringsliv och sysselsättning

För många kommuner är de allt överskuggande problemen kopplade till sysselsättning och näringsliv. Förhoppning ställs till att skogen inom kommunen ska kunna utgöra basen för en positiv sysselsättningsutveckling. I en del kommuner är skog den enda lokala resurs man kan utgå från. (Samhället och skogen, 1982).

Det korta perspektivet

Flera kommuner engagerar sig aktivt i att snabbt skapa fler sysselsättningsstillfällen i skogsbruket. I en del fall sker detta som särskilda utvecklingsprojekt.

I rapporten "Hur skapa arbetstillfällen i glesbygd" - (Kumm 1983) redovisas erfarenheter från sju sådana projekt, varav tre med skogsbruket som viktig del:

- Mera jobb i Uppvidingeskogen
- Arbete och framtid i Föllinge kommun
- Norrbottensdelegationens verksamhet inom jordbruk, skogsbruk och andra glesbygdsnärings.

Projekten har bl a resulterat i:

- Intensifierad rådgivning till enskilda skogsägare.
- Förslag att skogsvårdsstyrelse ska vidareutveckla vissa idéer.
- Investeringshjälp för vissa skogsbruksåtgärder.

Bräcke är i dessa sammanhang en välkänd kommun. Med hjälp av pengar från länsstyrelsen har kommunen försökt skapa nya jobb genom användning av träbränslen, ökade avverkningar, mer och bättre skogsvård, ökad vidareförädling vid sågverken, vildmarksturism m m. Resultatet finns dokumenterat i rapporten "Fler jobb i skogsbygden (Rodling 1982).

Ett projekt, snarlikt Uppvidingeprojektet genomförs i Osby, samtidigt med arbetet på översiktsplanen. Projektet finns redovisat i bilaga I.

Det långa perspektivet

Om en kommun vill bidra till en på lång sikt gynnsam utveckling för skogsbruket, bör den i sin fysiska planering verka för en god hushållning med skogsmark.

Norrtälje kommun formulerar sig i Utvecklingsprogram 80 på följande sätt:

"Hushållning med miljö- och naturresurser är en viktig förutsättning för en gynnsam utveckling av kommunen på lång sikt. Planeringen måste följaktligen vila på en ekologisk grundsyn, vilket innebär:

att inte sådana ingrepp får ske i produktiv skogsmark som försvårar ett ändamålsenligt skogsbruk

att"

Som en del i utvecklingsprogrammet ingår markdispositionsplan för kommunen. Där tillämpas följande riktlinjer för skogsbruk:

- "- inga väsentliga restriktioner för jord- och skogsbruk accepteras
- tillvarata skogsbrukets intressen
- bibehåll nuvarande markanvändning".

Skellefteå kommun anger i sin kommunöversikt. (Förslag 1983):

"Skogsbruket utgör en viktig hörnsten i kommunens näringsliv och skall därför bedrivas så att en jämn och hög avkastning åstadkommes på kort och lång sikt".

Skellefteå kommun har därmed också gjort ett nationellt mål till sitt eget. I förordet till skogsstyrelsens "Föreskrifter m m till skogsvårdslagen" (1979 års upplaga) sägs:

"Som övergripande mål för skogsbruket gäller att skogsmark med dess skog genom lämpligt utnyttjande av markens virkesproducerande förmåga skall skötas så att den varaktigt ger en hög och värdefull virkesavkastning".

I Osbyplanen valde vi följande formulering: "Kommunen kommer att verka för att skogsmark inte onödigtvis tas i anspråk för andra verksamheter, främst av näringslivspolitiska skäl". (Se vidare kap 5.3).

Turism

Skogsmark utgör en viktig attraktion för turismen. Paulsson (83) diskuterar att och delvis hur en anpassning av skogsbruket bör göras för att utveckla turismen. "Turismen är liksom skogsbruket en nationell angelägenhet, vilket motiverar att dess behov av ett Sverige med levande, hållbar vildmarksprofil väges in i skogspolitiken och gör denna till en del av en verklig naturresurspolitik". (Paulsson sid 105).

På lokal nivå innebär detta att kommuner som vill utveckla turism baserad på skog och natur måste verka för att skogarna bjuder på omväxlande och levande miljöer, inte bara i turistanläggningarnas omedelbara närhet.

3.5 Energiförsörjning

Lagen om kommunal energiplanering ger kommunerna ett planeringsansvar för att kommuninvånarnas energiförsörjning tryggas.

Skogen är en viktig inhemsk energikälla som enligt riksdagens energipolitik och många kommuners oljereduktionsplaner ska spela stor roll för att minska oljeanvändningen.

Det är rimligt att betrakta de energikällor som finns inom den egna kommunens gränser, som de tryggaste. Avspärrningar, störningar i transportsystemet m m bör ge minst konsekvenser för lokalt producerade energislag. För många kommuner är skog en sådan lokal energikälla.

För den fysiska planeringen innebär detta först och främst att kommunen måste hushålla med skogsmarken.

Energiskogsodling är en specialform av skogsenergi. Planverkets rapport 61:1982 behandlar hur en kommun i sin planering kan peka ut lämpliga marker för energiskogsodling. En del andra utredningar och metodstudier har gjorts. Jag har i denna studie inte ägnat energiskogsfrågan särskilt intresse. Ingen av de kommunala planer som studerats här har tagit upp energiskogsfrågan.

Varken Osby eller andra studerade kommuner har låtit frågan om energiförsörjningen påverka skogsmarken och skogsvårdens hantering i sin fysiska planering.

3.6 Markägare

Nästan alla kommuner äger skogsmark. Anledningarna till att en skogsfastighet är kommunägd kan vara många. Idag är det genom ändring i lagstiftningen svårare för en kommun att förvärva mark.

Även kommunägd skogsmark faller under skogsvårdslagen. Kommunen är alltså skyldig att bedriva ett produktivt skogsbruk. Kommunen kan härvid visa sig vara väl så hårdhänt som många andra skogsägare.

Om kommunen äger eller förvärvar skog med syfte att skapa ett friluftsområde, påverkar detta givetvis hur skogen sköts.

Kommuner med större skogsinnehav skaffar sig ofta särskild skogsförvaltning.

4 LAGSTIFTNING

4.1 Plan- och bygglag

Regler för hur kommunernas markanvändningsplanering ska bedrivas och vad som därvid bör beaktas angående skogsmark och skogsbrukets intressen ges i byggnads-lagstiftningen.

När plan- och bygglagen (PBL) införs blir det obligatoriskt för kommunerna att bedriva en översiktlig planering. Översiktsplaner ska ange (4 kap 3 §)

1a Grunddragen i den avsedda markanvändningen av mark-och vattenområden samt

1b riktlinjer för tillkomst, förändringar och bevarande av bebyggelse och därmed sammanhängande anordningar.

Kravet på att översiktsplan ska finnas för hela kommunens yta innebär inte att översiktsplanen "i förväg måste uttrycka en uppfattning om alla tänkbara och mer eller mindre realistiska önskemål om ändrad eller bevarad användning av mark och vatten som kan göra sig gällande inom olika delar av kommunen". (Lagrådsmis, sid 73).

Kommuner med stora (skogs-) arealer har alltså stöd för att avstå från att ange skogsmarkernas framtida användning (se vidare kap 6.1).

Själva införandet av PBL innebär därför sannolikt ingen större ändring av i vilken omfattning och på vilket sätt frågor om skogsbruk och skogsmark kommer att behandlas i kommunernas översiktsplanering.

Den kommande naturresurslagen (NRL) - till vilken PBL och vissa andra lagar kopplas - får större betydelse, även om NRL till stora delar innebär en lagreglering av den fysiska riksplaneringens riktlinjer.

4.2 Lag om hushållning med naturresurser

2 kap 4 § i NRL anger att "Brukningsvärd jordbruksmark och värdefull skogsmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk".

Därmed har jordbruksmark och skogsmark getts samma status och krav på beaktande i kommunernas planering.

De anges inte heller som riksintressen, vilket innebär att kommunerna själv får ta ansvar för att leva upp till 4 §. Varken länsstyrelse eller skogsvårdsstyrelse kan förhindra att ett visst stycke skogsmark tas i anspråk för bebyggelse om kommunen så beslutar. Skogsvårdslagen säger uttryckligen att "denna lag hindrar inte att skogsmark tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion" (SVL 3 §).

I förslaget till NRL (Ds Bo 1984:3) definieras begreppet värdefull skogsmark som: "den bättre skogsmarken i varje län där förutsättningarna är särskilt goda för ett rationellt skogsbruk". (Se vidare kap 6.3).

4 kap 3 §: "Mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan inverka skadligt på naturmiljön".

Denna paragraf är av särskilt intresse på följande sätt:

Skogsvårdslagen resp lagen om bevarande av ädellövskog förhindrar inte att ädellövskog, naturskog eller skyddsskog slutavverkas i syfte att använda marken för annat ändamål än skogsbruk. (Dessa lagar gör det däremot otillåtet att avverka sådan skog för att plantera med annan typ av skog). Enligt specialmotiveringen till 2 kap 3 § kan sådana skogar uppfylla kraven på ekologisk känslighet och bör alltså innefattas i paragrafen.

I NRL 2 kap 2 § sägs att:

"Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär".

Paragrafen motiveras bl a med att det är av värde för bl a skogsbruket att större sammanhängande landsbygdsområden kan skyddas från betydande ingrepp. Vidare: För de tätbefolkade delarna av Sverige är det särskilt angeläget att slå vakt om tillgången på stora, sammanhängande strövområden.

4.3 Skogsvårdslag

"Skogsmark med dess skog skall genom lämpligt utnyttjande av markens virkesproducerande förmåga skötas så att den varaktigt ger en hög och värdefull virkesavkastning. Vid skötseln skall hänsyn tas till naturvårdens intressen" (1 § SVL).

Denna paragraf, och hela skogsvårdslagen, är baserad på den svenska skogspolitiken som syftar att slå vakt om skogsnäringen, inte minst trygga virkesförsörjningen.

Skogsvårdslagen riktar sig till markägaren med föreskrifter om hur denne ska vårda sin skog genom bl a planering, plantering, röjning, gallring, skadedjursbekämpning och avverkning.

Skogsvårdsstyrelsen ska genom rådgivning och kontroll tillse att skogsvårdslagen efterlevs.

Skogsvårdslagen ändrades 1983 så att skogsägare nu är skyldig att upprätta skogsvårdsplaner (se kap 9.2).

Skogsmarksbegreppet

Skogsvårdslagen ger en precis definition av begreppet skogsmark:

"Med skogsmark avses i denna lag

1. mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål,
2. mark där det bör finnas skog till skydd mot sand- eller jordflykt eller mot att fjällgränsen flyttas ned.

Mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad skall dock inte anses som skogsmark, om den på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion.

Mark skall anses lämplig för virkesproduktion, om den enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar".

I de flesta fall överensstämmer denna definition med vad gemene man rimligtvis uppfattar som skogsmark. Men i vissa fall kan skogsvårdslagens definition innebära

att mark som inte är skogsbevuxen räknas som skogsmark. Detta kan t ex gälla jordbruksmark i tätortskanten som avses exploateras om 5-10 år och som inte längre hävdas.

att mark som är skogsbevuxen och föremål för skogsbruk inte räknas som skogsmark.

Anmälningssplikt

De flesta typer av skogsåtgärder är inte tillståndspliktiga. Istället råder anmälningssplikt eller samrådspplikt. Bl a gäller att den som avser göra slutavverkning för ett skogsområde större än 0,5 ha, måste anmäla detta till skogsvårdsstyrelsen (18 § skogsvårdsförordningen).

Hänsyn - särskild hänsyn

I § 1 SVL anges att skogsmark och dess skog ska skötas med hänsyn till "naturvårdens och andra allmänna intressen".

Detta har utvecklats i 21 § SVL; 21 § skogsvårdsförordningen och "Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen" (SKSFS 1983:2).

Föreskrifter och allmänna råd till 21 § SVL har tagits med som bilaga till denna rapport. (Bil 2).

Enligt föreskrifterna ska allmän hänsyn till naturvårdens m fl intressen tas för all skogsmark. I vissa områden ska dessutom särskild hänsyn tas.

Allmän hänsyn innebär bl a att

- o kalhyggen bör begränsas i storlek och anpassas till terrängen
- o stormfasta skogsbryn, enstaka träd och trädgrupper bör sparas m h t flora, fauna och landskapsbild
- o stigar bör bevaras
- o hotade eller sällsynta arters boträd bör sparas

Särskild hänsyn ska tas "intill bebyggelse och i områden som är av stor betydelse för vetenskaplig naturvård, friluftsliv, rekreation eller kulturminnesvård."

Det är markägaren som under tillsyn av skogsvårdsstyrelsen har att följa skogsvårdslagen och därvid bedöma var och hur särskild hänsyn ska tas (beträffande kommunens roll: se nedan). En markägare måste tåla att särskild hänsyn behöver tas för delar av eller hela hans skogsfastighet.

Särskild hänsyn innebär lite längre gående krav (än vad som gäller inom områden med allmän hänsyn) vad gäller t ex anpassning av hyggen, bevarande av träd och bryn, stigar.

Se vidare bilaga 2.

Kommunens roll

Kommunen som markägare berörs av skogsvårdslagen som alla andra markägare.

Därutöver ges kommunen en särskild roll genom 21 § skogsvårdsförordningen när det gäller hänsyn till naturvårdens intressen. "Skogsvårdsstyrelsen skall samråda med kommunen i frågor av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena".

Enligt föreskrifterna är områden där sådant samråd är motiverat ofta de samma som områden där särskild hänsyn är motiverad (se ovan).

4.4 Lagen om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Genom ändringen av denna lag som trädde i kraft 1984-01-01 hamnade kommunerna mitt i den hetaste skogsdebatten.

Lagen ger kommunerna ett avgörande inflytande över var kemisk bekämpning av lövsly ska vara totalförbjuden.

I lagens 1 § anges att det är förbjudet att använda kemiska bekämpningsmedel för att bekämpa lövsly i skogsmark.

I 2 § ges Skogsvårdsstyrelsen möjlighet att i vissa fall medge undantag från förbudet. Skäl till sådant undantag på visst skogsområde kan enligt skogsstyrelsens anvisningar vara stor lövslykoncentration, svår-tillgänglig mark, brist på arbetskraft m m.

3 § ger kommunen, genom kommunfullmäktige, möjlighet att peka ut sådana områden där det ska råda totalförbud mot kemisk bekämpning. Inom dessa s k vetoområden blir det alltså inte tillåtet för skogsvårdsstyrelsen att bevilja dispens från förbudet.

Som motiv till sådant totalförbud anges i lagparagrafen "områdets betydelse för friluftslivet, naturvården, den lokala befolkningens trivsel eller annat kommunalt intesse".

4.5 Naturvårdslagen

Naturvårdslagen anger att naturvården är en såväl statlig som kommunal angelägenhet.

Regler om naturvårdshänsyn i skogsbruket ges i skogsvårdslagen. Naturvårdslagen tillhandahåller styrmedel för längre gående anpassning av skogsbruket genom nationalparker (4 §) naturreservat (7 §) naturminnen (13 §), och naturvårdsområden (19 §).

Strandskydd (15 §) utgör ingen inskränkning på skogsbruket.

Naturvårdslagen anger (20 §) att samråd ska ske med länsstyrelsen innan åtgärd vidtas som kan "väsentligt ändra naturmiljön". För skogsbruket gäller detta främst (23 § naturvårdsförordningen) våtmarksdikning och hyggesplöjning.

4.6 Ädellövskogslagen

Ädellövskogslagen syftar till att det i framtiden ska finnas ungefär lika mycket ädellövskog som idag. Det ska uppnås främst genom ett aktivt ädellövskogsbruk.

Inom ett ädellövskogsbestånd får inte vidtas åtgärder som innebär dess egenskap av ädellövskog förloras. Efter slutavverkning ska ny ädellövskog anläggas. Länsstyrelsen kan medge undantag. Länsstyrelsen kan då föreskriva att ädellövskog ska anläggas på något annat ställe inom brukningsenheten. (5 §).

Kommunen ges ingen roll i denna lag, i förordningen, i föreskrifterna eller allmänna råden.

Enligt 4 § förordningen ska skogsårdsstyrelsen lämna medgivande innan slutavverkning av ädellövskog får göras. Skogsvårdsstyrelsen ska vidare yttra sig till länsstyrelsen över fastighetsägares ansökan om att få förändra ett ädellövskogsbestånd till t ex granskog.

I båda dessa fall kan skogsvårdsstyrelsen ha anledning att samråda med kommunen enligt 21 § skogsvårdsförordningen.

4.7 Allmänna råd om kvävegödselmedel på skogsmark

Skogsstyrelsen har utfärdat allmänna råd till ledning för användning av kväve - gödselmedel på skogsmark. Råden träder i kraft den 1 januari 1985.

Råden syftar bl a till att undvika ökad markförsurning, utlakning av nitrat och kväveöverskott med ökad skaderisk.

Råden anger bl a att i sydligaste Sverige (ungefär söder om linjen Gotland - Göteborg) bör skogsgödsling med kvävegödselmedel inte alls ske.

5 ÖVERSIKTSPLAN FÖR OSBY KOMMUN

5.1 Allmänt

Den färdiga översiktsplanen, för Osby kommun och särskilt dess behandling av skogsbruksfrågor, beskrivs här i ett sammanhang.

Som framgått av inledningen har ett viktigt inslag i detta projekt varit att upprätta ett planexempel som A) beaktar skogsbruksfrågor på ett systematiskt sätt, och som B) är en verklig plan beslutad i en kommun (alltså inte bara ett metodexempel). Detta krävde i sin tur att C) planen upprättades enligt gällande lagstiftning och praxis. För att kunna ge erfarenheter för framtida planering har det också varit angeläget att D) så långt möjligt beakta intentionerna i PBL och NRL.

5.2 Planens uppläggning

Planen har kallats översiktsplan (enligt PBL). Översiktsplanen, som den föreläggs kommunfullmäktige för antagande, består för tydlighetens skull av tre separata delar:

- 1) Markanvändning. I denna (karta + text) anges "grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden" (PBL 4 kap 3 §).
- 2) Riktlinjer för byggande. I denna (karta + text) anges "riktlinjer för tillkomst, förändring och bevarande av bebyggelse och därmed sammanhängande anordningar" (PBL 4 kap 3 §). Med nuvarande terminologi kunde denna del kallas kommunöversikt.
- 3) Riktlinjer för skogsbruk. Denna del utgör ett "frivilligt innehåll" i översiktsplanen. I denna del redovisas vilka riktlinjer som skogsbruket, enligt kommunens uppfattning, bör beakta med hänsyn till naturvård, friluftsliv m m.

Dessutom finns en del 4) som innehåller underlagsmaterial av olika slag.

5.3 Markanvändning

Textdelen av översiktligsplanens del 1: Markanvändningen är kapitelindelad utifrån verksamheter/anspråk:

- 3 Bebyggelse
- 4 Areella näringar
- 5 Torv, grus, sten, vatten (-täkt)
- 6 Kulturminnesvård, naturvård, friluftsliv
- 7 Vägar och ledningar

Varje avsnitt innehåller såväl målsättningar som konkreta ställningstagande beträffande markanvändning.

Här citeras allt som sägs om skogsbruk i denna del av förslaget till översiktsplan för Osby kommun:

2 Sammanfattning

Kommunen lägger stor vikt vid skogsbrukets utveckling. Av främst näringslivspolitiska skäl måste intensiteten i skogsbruket ökas. Samtidigt måste ett omväxlande skogslandskap bevaras.

4 Areella näringar

Skogsmarken har inte getts någon särskilt beteckning (på plankartan). Merparten av den mark som betecknats som övrig mark utgörs av skog.

Kommunen kommer att verka för att skogsmark inte onödigtvis tas i anspråk för andra verksamheter, främst av näringslivspolitiska skäl. Bl a är det mindre lämpligt att placera nya enstaka hus inne i större sammanhängande och tidigare obebyggda skogsområden. Tätortsutbyggnad kan dock normalt inte väja för skogsintresset. (Se del 2).

Kommunen kommer samtidigt att verka för att skogsbruket skapar ett omväxlande och rikt skogslandskap. Särskilt gäller detta kring byar, tätorter och i turiststråk. (Se del 3).

Karta 1 Plankartan till denna del har ett ordinärt utförande, med beteckningssystem och detaljeringsgrad anpassade till kommunens behov. (Se karta 1 sist i rapporten).

Beteckningssystemet är baserat på ett system som utvecklades i en särskild metodstudie kring PBL. Detta system inspirerades av det dåvarande PBL-förslagets precisa indelning i bevarandeområden, förändringsområden, restriktionsområden, strategiska områden samt övriga områden.

I Osbyexemplet har med hänsyn till den låga detaljeringsgraden skogsmarken inte getts någon helt egen beteckning. Skogsmarken ryms i beteckningen "Övrig mark" tillsammans mindre mossar, ängar, täkter m m. (Se kap 6.1).

Karta 2 5.4 Riktlinjer för byggande

Text och karta till "riktlinjer för byggande" är upplagd på samma sätt som många kommunöversikter. Det finns dels generella riktlinjer som gäller över hela kommunen, dels särskilda (områdesvisa) riktlinjer.

"Riktlinjer för byggande" innehåller endast generella riktlinjer för byggande i skogsmark (se kap 7.1). Det fanns ingen anledning att ha en typ av riktlinjer för byggande med hänsyn till skogsbruk i ett skogsområde och andra riktlinjer i ett annat område.

Kartan till riktlinjer för byggande har inte betecknats enligt gängse kommunöversiktssystem. Istället har områdena med särskilda riktlinjer getts en typ av löpande numrering ur vilken också kan utläsas ungefär var i kommunen området ligger.

Skälet till detta har främst varit mina erfarenheter från tidigare kommunöversiktsarbeten och de problem de inneburit att bestämma sig för om ett visst område borde rubriceras som O-, U- eller R-områden, d v s område med (behov av) områdesplan, område för vilket utredning ska göras eller område med särskilda riktlinjer.

Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande förordat det gängse beteckningssystemet.

Karta 3

5.5 Riktlinjer för skogsbruk

Översiktsplanen för Osby innehåller ställningstaganden av både typ A och B (se kap 5.2).

Ställningstagandena i del 1 och 2 är huvudsakligen av typ A, dvs de gagnar skogsbruket, genom att andra verksamheter, särskilt byggande, styrs bort från skogsmark.

Som en logisk följd av den gjorda uppdelningen av översiktsplanen, innehåller däremot del 3 (Riktlinjer för skogsbruk) bara ställningstaganden av typ B, dvs sådana som av skogsbruket mest uppfattar som inskränkningar i sin verksamhet.

I analogi med att del 2 utgör en uttolkning och precisering av översiktsplanens innebörd för den som vill bygga utgör del 3 en uttolkning och precisering av översiktsplanen för den som bedriver skogsbruk.

För Osbys del kunde det ha varit motiverat att också göra ett särskilt dokument för den som är intresserad av torvbrytning.

6 SKOGSMARK I ÖVERSIKTSPLANEN

6.1 Mark för skogsproduktion - övrig mark

Översiktsplanen ska - enligt PBL - ange "grunddragen i den avsedda markanvändningen". Detta kan innebära att en kommun kan avstå från att i översiktsplanen avgränsa områden för skogsproduktion från områden med annan markanvändning.

Ett vanligt sätt att hantera områden för skogsproduktion är att låta dem ingå (som den ofta dominerande markanvändningsformen) i en beteckning av typ: "Övrig mark". Denna metod tillämpades i osbyplanen och i t ex markdispositionsplanen för Borås (Borås 83) och i Siljansplaneringen (82). En annan metod är låta område för skogsproduktion utgöra en egen markanvändningskategori. Detta har använts av bl a Simrishamns kommun (1977): "Skogsbruksområde".

Valet mellan dessa metoder är dels en fråga om möjlig detaljeringsgrad i den valda kartskalan, dels en fråga om hur långt kommunen vill gå i att formulera en vilja beträffande skogsbruksområdenas framtida avgränsning.

En precis avgränsning av område för skogsbruk mot t ex en större myr kan (med rätt eller orätt) betraktas som ett kommunalt ställningstagande mot att myren (dikas och) beskogas.

6.2 Beteckningar på marken

Kommuner som i sina översiktsplaner inte nöjer sig med att samla skogen i en beteckning av typ övrig mark, står inför problemet att välja benämning på sin markanvändningskategori skog:

Följande beteckningar har noterats under genomgång av exemplen:

Skogsbruksmark	(bl a Norrtälje 1980)
Skogsbruksområde	(bl a Sunne 1981)
Skogsbruk	(bl a Timrå 1981)

Man har avstått från benämningen "skogsmark". "Skogsmark" har en väl definierad innebörd enligt skogsvårdslagen (se kap 4.3). Genom att inte använda "Skogsmark" som benämning i planer, slipper man ta ställning till om man utnyttjar begreppet enligt skogsvårdslagens definition.

Skogsvårdsstyrelsen beaktar men är inte låst av kommunens planer när den prövar vad som är skogsmark och vad som inte är det.

6.3 Värdering av marken

Enligt naturresurslagen ska kommunerna genom sin planering bidra till att värdefull skogsmark inte tas i anspråk för bebyggelse m m.

När kommunen fattar beslut om framtida utbyggnadsområden och andra exploateringsföretag och därvid gör avvägningar mellan olika markanspråk måste detta beaktas. Information om vilken skogsmark som är värdefull måste ingå i beslutsunderlaget. Den färdiga plankartan behöver däremot inte skilja på värdefull-/mindre värdefull skogsmark.

Men när översiktsplanen också ska ligga till grund för framtida ställningstaganden om förändringar i markanvändningen (vare sig dessa förändringar behandlats i form av riktlinjer eller ej) behöver översiktsplanen föra vidare information om var den värdefulla skogsmarken finns.

Detta kan ske genom att i planen hänvisa till underlagsmaterialet eller till samråd med skogsvårdsstyrelsen. Men det kan också ske genom att i plankartan peka ut den värdefulla skogsmarken.

Enligt specialmotiveringen till NRL 2 kap 4 § menas med värdefull skogsmark "den bättre skogsmarken i varje län där förutsättningarna är särskilt goda för rationellt skogsbruk". Begreppet anknyter till klassificeringarna på riks- och länsnivå som gjordes i samband med den fysiska riksplaneringen, särskilt den av skogsstyrelsen redovisade uppdelningen i "skogsbrukets viktigaste produktionsområden" respektive "skogsbrukets övriga produktionsområden".

Som framgår av fig 6.3.1, är det en översiktlig redovisning.

I 1977 års kommunöversikt för Osby beaktades denna uppdelning. Strängare riktlinjer tillämpades i de bättre områdena (se vidare kap 7.4).

Norrtäljes markdispositionsplan skiljer på "högvärdig skogsbruksmark" ("primär jordbruksmark") och "övrig jord- och skogsbruksmark".

Noggrannare värdering av skogsmark används vid områdesplanering av tätortsutbyggnad.

Fig 6.3.2 visar klassificeringen av skogsmarken runt Osby tätort, gjord inom ramen för markhushållningsprogrammet för Skåne.

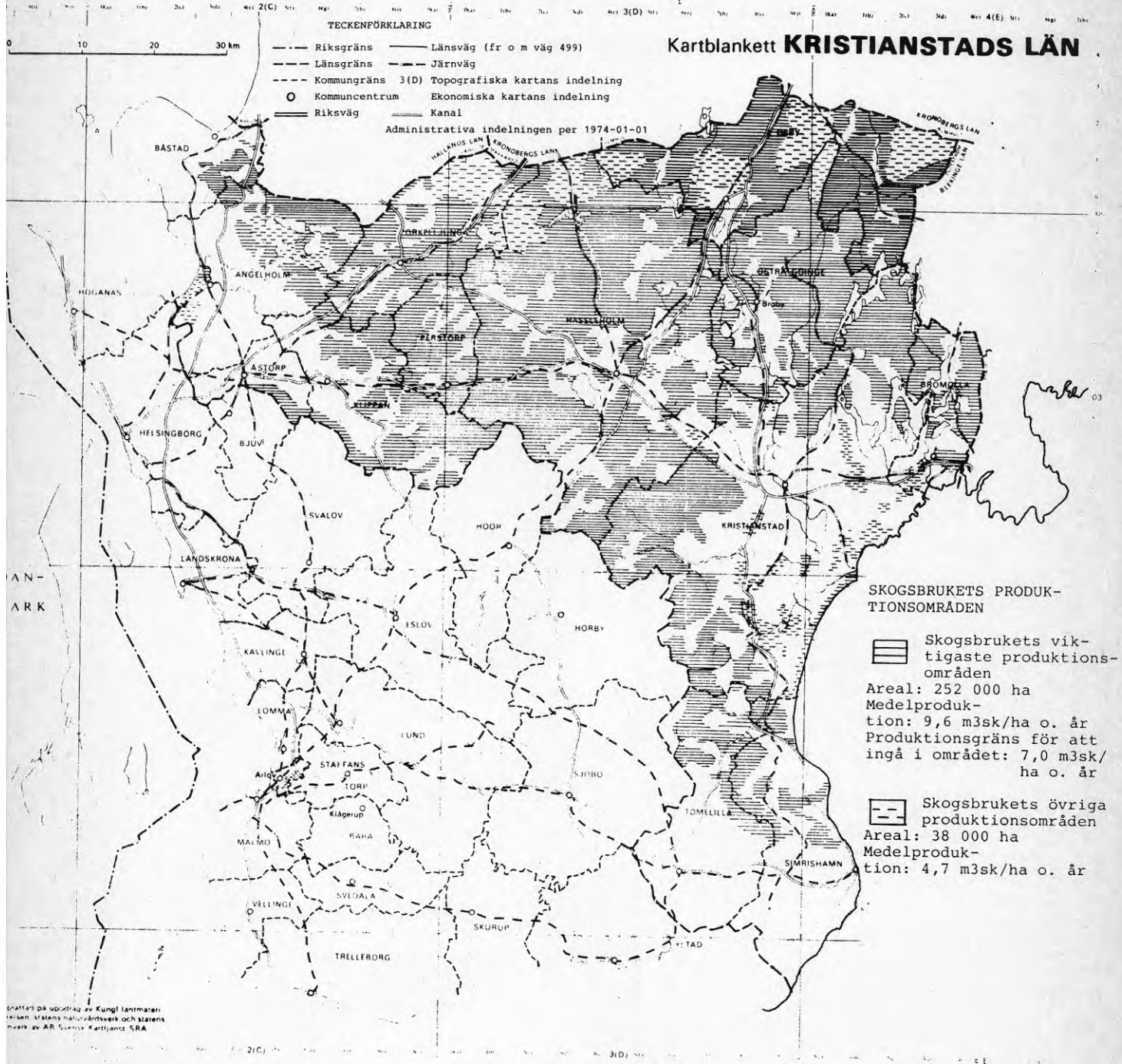

Fig 6.3.1

Skogsbrukets viktigaste produktionsområden i Kristianstads län enligt skogsstyrelsen 1977.

BETECKNINGAR

Grundkarta

Upprättad 1979 Lansstyrelsen i L-län Planiensheten

- Gräns för område med fastställt detaljplan
- Gräns utanför vilken tätortsutbyggnad inte kommer ifråga ens på lång sikt (enl. kommunens markhushållningsprogram 1977)
- Gräns för områdesplan enl. kommunöversikt 1977

Åker enl. Lantbruksnämnden

- Brukningsvärd åker
- Åkerklass enl. den 10-gradiga skalan

Skog enl. Skogsvårdsstyrelsen

- Värdeklass I**
Skogsmark med särskilt goda förutsättningar för långsiktig och rationell skogsproduktion
- Värdeklass II**
Skogsmark lämplig för skogsproduktion, men av lägre värdeklass än föregående
- Värdeklass III**
Övrig skogsmark

KOMMUNENS REDOVISNING

- Detaljplanlagt område och annan mark som tagits i anspråk för tätortsändamål
 - Detaljplanlagt område och annan mark som avses tas i anspråk för tätortsändamål fram till 1990
 - Område som inte avses tas i anspråk för tätortsändamål fram till 1990, men som är av intresse för tätortens utbyggnad tiden därefter
- Eventuellt reviderad gräns utanför vilken tätortsutbyggnad inte kommer ifråga ens på lång sikt
- Eventuellt reviderad gräns för O-område

Fig 6.3.2

Klassificering av skogsmarken kring Osby tätort. Skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län 1977.

6.4 Skogsmarksbeteckningar som också beaktar andra markanspråk

Ett omhuldat begrepp när det gäller skogsbruk och markanvändning är multiple use. Med detta avses att ett visst stycke mark används för mer än ett ändamål. Egentligen är all skogsmark föremål för multiple use eftersom den förutom virkesproduktion också upplåtes för friluftsliv, vilket ju säkerställs i skogsvårdslagen.

Vissa skogsområden är naturligtvis mer frekventerade som friluftsområden: Inom sådana områden kan särskild hänsyn från skogsbrukets sida vara motiverad, i vissa fall också längre gående åtgärder i form av t ex avtal, markförvärv eller naturreservat.

Detta kan redovisas i översiktsplanens markanvändningskarta genom ett två- eller flerdimensionellt beteckningssystem.

I Osbyplanen löstes detta genom att utöver de beteckningar som använts för: "Huvudsaklig markanvändning" för vissa områden också ange tre typer av "Hänsyns-zoner".

- o Närzon kring tätort
- o Skyddsområde kring vattentäkt
- o Viktigt område för friluftsliv, naturvård och/eller kulturminnesvård

Här diskuteras bara den tredje av dessa hänsynszoner.

Eftersom intresseområdena för friluftsliv, naturvård och kulturminnesvård ibland var identiska, ibland flätade i varann och för att inte plankartan skulle bli för komplicerad, gjordes bara en enda beteckning för dessa hänsynsintressen. (Karta 1).

För områden där hänsynskraven var så starka på skogsmark att de inte kunde rymmas inom skogsvårdslagens hänsynsregler, angavs "Naturvård, friluftsliv" som huvudsaklig markanvändning.

Systemet kunde ha förfinats för att ange för vilka (delar) av områdena med beteckningen "Naturvård, friluftsliv" som också var av betydelse för skogsbruk:

S	Skogsmark
Sn	Skogsmark med betydelse för naturvård m m
Ns	"Naturvårdsmark" med betydelse för skogsbruk
N	"Naturvårdsmark"

Kategorierna S, Sn och N användes alltså i Osby, däremot inte Ns. (Själva förkortningarna ingår inte i planförslaget).

I Timrå kommunplan (skissförslag mars 1981) görs en snarlik indelning.

S	Skogsbruk
Sn	Rörligt friluftsliv samt skogsbruk
Ns ₁	Rörligt friluftsliv av större omfattning i kombination med skogsbruk
Ns ₂	Tätortsnära rekreationsområde i kombination med skogsbruk.

Förkortningarna har förts in här.

Tanums generalplan 1979 är ännu exaktare i sina markanvändningsbeteckningar när det gäller att ange särskilda intressen. Planen skiljer däremot inte på jordbruks- resp skogsmark.

L	Mark för jord- och skogsbruk
Lk	d:o med kulturminnesvårdsintresse
Ln	d:o med naturvårdsintresse
Lr	d:o med rekreationsintresse
La	d:o med fritidsbebyggelseintresse
R	Mark för rekreationsändamål

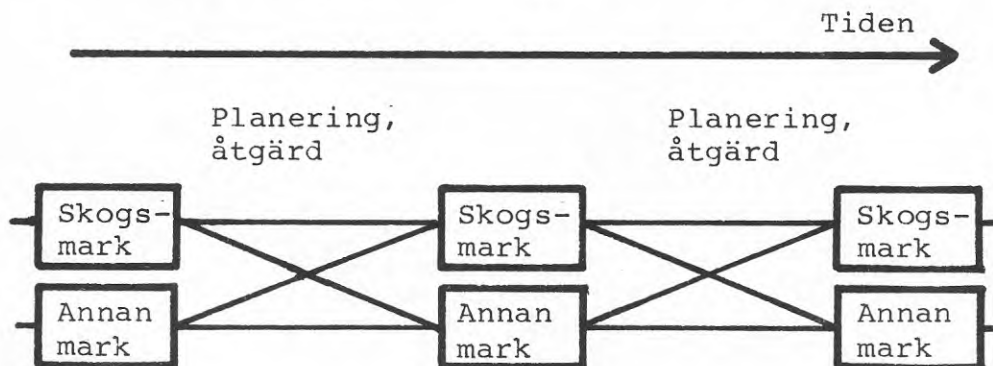
Förkortningarna används i planen.

6.5 Förändrad markanvändning

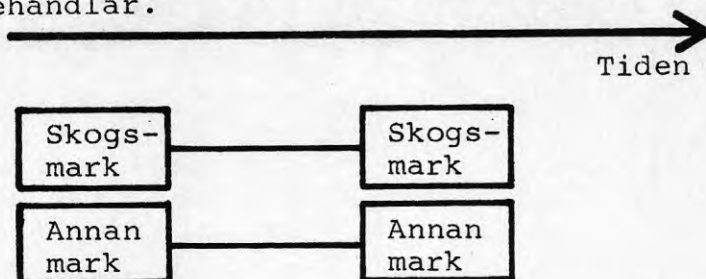
Skogsmark kan övergå till annan markanvändning. Annan mark kan bli skogsmark.

De studerade översiktsplaner som ägnat skogsmarken något intresse har i text betonat vikten av att göra så lite intrång som möjligt på bättre skogsmark.

Följande modell används här för att beskriva markanvändningen för ett visst stycke mark och dess eventuella förändringar över tiden, uppdelat på markanvändningskategorierna skogsmark resp annan mark:

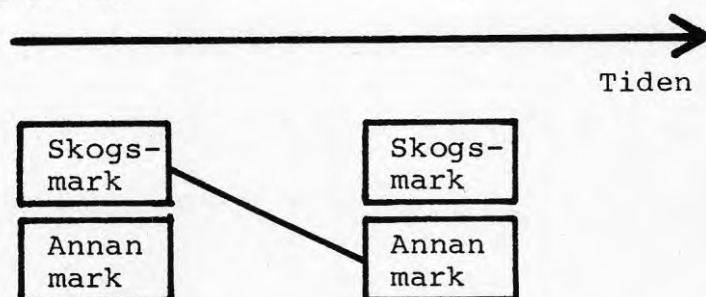
För samtliga studerade översiktsplaner gäller att andelen mark för vilken förändringar i markanvändning ska ske är mycket liten i förhållande till hela den yta planen behandlar.

Planerna anger alltså huvudsakligen ovanstående förhållanden. I Timrå kommunplan (förslag 1981) sägs t ex: "Planförslaget innebär ingen direkt förändring av nuvarande markanvändning vad gäller skogsbruket". Munkedal (1983) anger: "Planen innebär för den helt dominerande delen av kommunen att nuvarande markanvändning bibehålls oförändrad".

I plankarta kan detta i vissa planer ta sig uttryck i att skogsmark hänförs till en kategori: "Bevarandeområden". (T ex markdispositionsplan för Sunne 1981).

De områden för nya anläggningar och bebyggelse som ju trots allt ingår i översiktsplanerna tar ofta skogsmark i anspråk d v s

Genom att så små arealer, relativt sett, i planerna angetts övergå från skogsmark till annan markanvändning, har planerna ansetts uppfylla målen att slå vakt om skogsnäringens intressen. Munkedalsplanen anger t ex i meningen efter ovan angivet citat: "anspråken från de areella näringarna om ett oförändrat jord- och skogsbruk tillgodoses därför i allt väsentligt".

Ingen av de planer jag studerat har angett att man beaktat skogsbruket vid val av läge för nya anläggningar och tätbebyggelseområden. I Osbyplanen uttalas detta som ett medvetet ställningstagande: "Tätortsutbyggnad kan normalt inte väja för skogsintresset".

Mot denna bakgrund är det logiskt att studerade översiktsplaner inte använder redovisningssystem och detaljeringsgrad som gör det enkelt att utläsa vilken typ av markanvändning som nu pågår inom de områden där förändringar av markanvändningen anges.

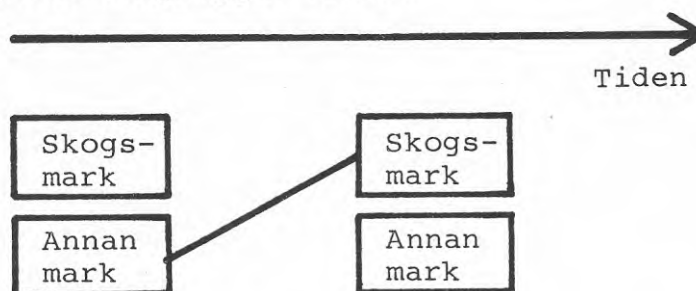
Detta framgår bättre i underlagsmaterial till översiktsplanen (vilka ju brukar innehålla en karta med pågående markanvändning och klassificering av skogsmarken) och av mer detaljerade områdesplaner.

Genom naturresurslagen kommer kraven på hushållning med även skogsmarken att ökas. Det innebär att översiktsplaner på ett mer medvetet sätt än som sker på många håll idag måste beakta egenskaperna hos den mark som tas i anspråk vid förändrad markanvändning. Detta kommer rimligen också att få genomslag i plankartornas beteckningssystem.

Under arbetet med Osbyplanen föreslogs i kommunens ledningsgrupp att ett av vägverket utrett och av kommunen tidigare godtaget reservat för väg 23 skulle ändras. Den nya vägen borde dras närmre den parallella järnvägen och kraftledningen. Därigenom skulle undvikas att vägen skar av ett skogsområde mellan vägen och järnvägen uppdelat på flera fastigheter. Området skulle därigenom bli ganska svårbrukat.

Frågan drevs inte vidare eftersom kommunen ansåg sig chanslös mot vägverket (den utredda sträckningen var något kortare än kommunens nya förslag). När NRL trätt i kraft kan kommunen bättre hävda sin nya ståndpunkt med stöd av 2 kap 4 § och genom 2 kap 2 § (se kap 4.2).

Detta exempel får belysa att det säkert på många håll under översiktsplanarbetenas gång prövas möjligheter att undvika tätbebyggelse och anläggningar i bättre skogsområden, men att exploateringsekonomi och bristande lagstöd omöjliggör detta.

Ingen studerad plan har visat på denna markanvändningsförändring. Orsaken kan inte vara att den inte förekommer och kan förutses utan snarare att den ligger utanför kommunens kontroll och därmed också dess intresse. Sådana förändringar avser oftast jordbruksmark eller f d täkter som blir skogsmark.

Avgöranden om förändringar jordbruksmark - skogsmark och vice versa sker i ett spel mellan markägare, lantbruksnämnd, skogsvårdsstyrelse utifrån skogsvårdslagen och lagen om skötsel av jordbruksmark. Kommuner tillfrågas sällan inför sådana förändringar och brukar inte heller göra anspråk härpå.

I den mån kommuner gör sig hörd i dessa frågor tycks man med hänvisning till landskapsbild och jordbruksnärning motsätta sig att jordbruksmark överförs till skogsmark.

7 SPRIDD BEBYGGELSE I SKOGSMARK

7.1 Riktlinjer i Osbyplanen

I översiktsplanens del I (markanvändning) uttalas:

"Kommunen är positiv till att framtida bostadsbyggande placeras även utanför tätorterna.

Var sådan bebyggelse kan placeras påverkas inte av servicetillgänglighet. (Kommunen är liten till ytan. Ingen del har längre till butik eller skola än en mil). Platser kan däremot vara mer eller mindre lämpliga att bebygga av andra skäl (jord- och skogsbruk, miljö, naturvård m m). Detta redovisas i del 2 av denna plan: Riktlinjer för byggande".

I del II anges nedan citerade generella riktlinjer för byggande i skogsmark. Däremot finns inga utpekade områden med särskilda riktlinjer för byggande i skogsmark. Motiven till detta utvecklas i kap 7.4..

6 Placering av nya bostadshus
Hänsyn till jord- och skogsbruk

.....

Hus bör inte placeras så att handlingsfriheten för skogsbruket i val av bruksformer inskränks. Särskilt viktigt är det att större sammanhängande skogsområden bevaras obebyggda. Nya hus bör som nämnts placeras intill befintlig bebyggelse eller i utkanten av skogsområden. I tveksamma fall kommer skogsvårdsstyrelsens yttrande att inhämtas.

7.2 Allmänt hållna riktlinjer

En typ av bebyggelseriktlinjer till förmån för skogsbruket är allmänt hållna t ex

"Tillkommande bebyggelse (inom skogsbruksområden) skall lokaliseras så att skogsproduktionen ej vållas störningar". (Sunne 1981).

"Vid lokalisering av bebyggelse och andra verksamheter bör sådana lösningar eftersträvas som innebär att inskränkningarna i skogsbruket blir så små som möjligt". (Kommunöversikt för Gävle, antagen 1983).

(Vid lokalisering av bebyggelse) "skall beaktas att inskränkningarna i jord- och skogsbruksdriften blir så små som möjligt". (Tanums generalplan, 1979).

"Bebyggelse på skogsmark bör inte utan starka skäl lokaliseras till områden med förutsättningar för högproducerande skogsbruk. Om bebyggelse måste lokaliseras till skogsmark, bör eftersträvas att det skogliga produktionsbortfallet blir så litet som möjligt ". (Herrljunga kommunöversikt 1982).

"Vid lokalisering av industri- och tätortsutbyggnad bör liksom fritidsbebyggelse och övrig glesbebyggelse, där någorlunda likvärdiga lösningar kan åstadkommas på andra marker, den bättre skogsmarken hållas utanför exploatering". (Örebro kommunöversikt, antagen 1981).

"Inom de i markanvändningsplanen redovisade områdena med de bästa skogliga förutsättningarna bör ett rationellt skogsbruk eftersträvas och blockering av högproduktiv skogsmark undvikas". (Uddevalla kommunomfattande markdispositionsplan, upprättad 1983).

När denna typ av riktlinjer används som generell riktlinje för hel kommun eller för mycket stora områden, ger den ingen indikation på vilka egenskaper hos skogsmarken som ska beaktas vid prövning av byggnadslov.

Detta kan bero på att kommunen (planförfattaren)

- o inte ansett sig känna till vad som bör beaktas
- o ansett att det är svårbeskrivbart och växlande från fall till fall

7.3 Riktlinjer som slår vakt om sammanhängande skogsområden

Ett enstaka hus som placeras inne i ett skogsområde:

- o tar skogsmark i anspråk
- o ställer krav på hänsyn från skogsbruket inom en zon kring huset
- o leder till krav på el- och teleledning, på att skogsvägar inte blockeras m m

De flesta av studerade kommunöversikter som försökt precisera innebörden av att bygga med hänsyn till skogsbruket tar fasta på detta och försöker freda sammanhängande skogsområden från ny bebyggelse. Osbyplanen utgör ett sådant exempel.

Andra exempel: "Sammanhängande skogsområden med goda förutsättningar för rationell skogsdrift bör inte splittras med bebyggelse". (Örebro 81, Borås 83).

Som önskvärt alternativ till sådant byggande i skogsområden anges:

"Ny bebyggelse ska företrädesvis läggas i anslutning till befintlig bebyggelse. En koncentration till husgrupper skall eftersträvas". (Borås 83).

"Inom större sammanhängande skogsområden som idag är utan bebyggelse och elektricitet bör ny fritidsbebyggelse ej medges. I övrigt bör ny bebyggelse lokaliseras så inga eller ringa nya hänsynszoner tillkommer". (Fler fritidshus i inlandet, 1984).

Kommunöversikten för Falun är noggrann:

" ... all skogsmark som ligger så till att det inte finns någon bebyggelse i dess närhet är attraktiv för skogsbruket. Som ett riktmärke har efter samråd med skogsvårdsstyrelsen angivits att bebyggelse på skogsmark mer än 150-200 meter från befintlig bebyggelse ej bör ske med hänsyn till skogsbruket. (Falun 82).

Riktlinjer kan ha samma innebörd utan att direkt ange "sammanhängande skogsområden" eller ens skogsbruket som skäl.

Gislaved (kommunomfattande markdispositionsplan, antagen 1982) åberopar mer allmänna markhushållningsprinciper, sociala skäl och servicekostnader:

"I princip bör nya hus placeras i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse. En sådan placering innebär i regel mindre nackdelar för jordbruket och skogsbruket ... (Man behåller också) större handlingsfrihet inför framtida åtgärder i landskapet, som t ex täkter och enegiskogsodling. (Vidare skapar man) bättre möjligheter till grannkontakter för dem som för sin försörjning är beroende av att bo på landet. Kommunen har också ett ansvar för att kostnader för skolskjutsar och liknande hålls nere".

".... nya hus bör byggas i övergången mellan öppen mark och skog". Som bakomliggande motiv anges bl a att nya hus skall placeras "så att de ingår som en naturlig del i omgivningen och så att bebyggelsen på ett positivt sätt bidrar till upplevelsen av kulturlandskapet". Kommunöversikt för Skellefteå, upprättad 1983.

Ingen av studerade översiktsplaner försöker att på karta ange vad man menar med större sammanhängande områden.

7.4 Områdesvisa riktlinjer

I denna undersökning studerade översiktsplaner innehåller sällan information om hur värdefull olika delar av skogsmarken är för skogsproduktion, (se kap 6.3). Det förekommer därför inte heller några tydliga exempel på kommunöversikter som gränsat av ur skogsbrukssynpunkt särskilt viktiga skogsområden och gett dessa strängare riktlinjer än övriga skogsområden. (Se dock Osby 1977 nedan).

De fall då vissa skogsområden avgränsats och försetts med särskilda riktlinjer är dessa motiverade av naturvårdshänsyn.

Kommunöversikten för Falu kommun konstaterar "Att ange riktlinjer för nybebyggelse med hänsyn till skogens bonitet- och attraktivitetsklass synes svårt att genomföra". (Falun 1982).

Osby kommunöversikt 1977 (och en del andra samtida kommunöversikter från Kristianstads län) skiljer i områdesindelningen på två kategorier skogsmark, utifrån skogsvårdsstyrelsen klassificering. För områden med den bättre skogsmarken (merparten) är riktlinjerna mycket restriktiva, bebyggelse i skogsmark tillåts i princip ej. Även i områden med den sämre skogsmarken är riktlinjerna restriktiva, om än något mer nyanserade.

I den nya Osbyplanen gjordes samma bedömning som i Falun. Det är svårt och opraktiskt att dela upp skogsmarken i olika delområden med olika stränga bebyggelseriktlinjer utifrån markens värde för skogsbruket. Det är bättre att i de generella riktlinjerna ange en grundläggande inställning, utifrån vilken bedömningen får göras från fall till fall.

7.5 Samråd med skogsvårdsstyrelsen

Några kommuner anger att byggnadsnämnden ska samråda med skogsvårdsstyrelsen innan den tar ställning till byggnadslovsärenden som berör skogsområden.

Osby kommunöversikt 1977 angav "i tveksamma fall bör skogsvårdsstyrelsen höras". Byggnadsnämndens praxis är att nästan alltid fråga skogsvårdsstyrelsen, och att nästan alltid besluta enligt skogsvårdsstyrelsens yttrande. Därför har en snarlik formulering använts i den nya Osbyplanen.

8 KOMMUNAL PÅVERKAN PÅ SKOGENS SKÖTSEL

8.1 Olika påverkansmöjligheter

Olsson (1983) har gjort en grundlig genomgång av kommunens möjligheter att säkerställa friluftslivshänsyn i skogsbruket, direkt eller via de styrmedel som skogsvårdsstyrelse respektive länsstyrelse behärskar. Olsson behandlar:

- o Kommun - markägare
 - Samråd mellan kommun och markägare
 - Avtal mellan kommun och markägare
 - Markköp (eller markbyte)
- o (Kommun) - skogsvårdsstyrelse - markägare
 - Skogsvårdslagen
 - Markägarkontakter
 - Skogsbruksplaner, bl a NISP
- o (Kommun) - länsstyrelse - markägare
 - Naturreservat
 - Naturvårdsområde
 - Samråd enligt 20 § NVL

Till denna genomgång fogas här de möjligheter som PBL och en förväntad ändring i naturvårdslagen kommer att ge.

- o Kommun - markägare
 - Kommunalt naturreservat
 - Områdesbestämmelser (kan i detta sammanhang endast avse krav på marklov för trädfällning och skogsplantering inom friluftsområden).

Att anpassa skogsbruket till friluftslivets intressen utgör ett intrång, sett ur skogsnäringens synpunkt. Markägaren kan inom ramen för skogsvårdslagens hänsynsregler inte avkrävas så omfattande anpassning att pågående markanvändning avsevärt försvåras. I så fall har markägaren rätt till ersättning vilket kan ske genom att kommun (eller stat) förvärvar marken, tecknar avtal med markägaren eller genomför naturreservat.

Denna typ av säkerställanden kräver uppoffringar från kommunen, dels kostar det mycket pengar, dels kan det bli nödvändigt att tvångslösa mark vilket ofta är politiskt känsligt.

Det är därför mycket sällan som denna typ av säkerställande utnyttjas för annat än områden av riksintressen.

Kommunerna har därför problemet att försöka påverka skogsbruket så det inom angelägna områden tar hänsyn till friluftslivet, utan att överskrida gränsen för ersättning.

Den enda realistiska möjlighet som står till buds är att i aktivt samråd med skogsvårdsstyrelsen ange kommunens önskemål om inom vilka områden "särskild hänsyn" enligt skogsvårdsförordningen bör tas.

8.2 Riktlinjer för skogsvård

I översiktsplanen för Osby ingår som en del "Riktlinjer för skogsbruk" (se kap 5.5). En riktigare benämning hade varit riktlinjer för skogsvård - se definitioner i kap 1.

Riktlinjerna omfattar kommunens ställningstagande beträffande:

- o kemisk lövslybekämpning
- o områden för vilka särskild hänsyn är motiverad med stöd av § 21 naturvårdsförordningen
- o områden med särskilda förordnanden som berör skogsbruket

Riktlinjerna redovisas i karta 3 i skala 1:100 000 och text (se nedan).

Riktlinjerna är i Osbyfallet ett dokument som tillkommit och tillämpas i relationen kommun - skogsvårdsstyrelse. Under planarbetets gång har också prövats om kommunen med sina riktlinjer (önskemål) borde vända sig även direkt till markägarna. Men med hänvisning till etablerad ansvarsfördelning mellan myndigheterna och helt otillräckliga kommunala resurser bedömdes en sådan påverkansväg som olämplig.

Detta gäller dock i detta fall, en kommun många skogsägare och många hänsynsintressen.

8.3 Kemisk lövslybekämpning i Osbyplanen

".....

Kommunfullmäktige beslutade 1984-04-16 vilka regler som ska gälla för kemisk lövslybekämpning i skogsmark inom Osby kommun. Beslutet överensstämmer med förslaget enligt remissupplagan av denna plan.

Enligt kommunfullmäktiges majoritet är det motiverat att för vissa området tillämpas totalförbud mot kemisk lövslybekämpning. Sådana områden är (kring tätorter och skyddsområden för vattentäkt)".

Områdena finns redovisade på kartan i 1:100 000 men också på ekonomiska kartor i skala 1:10 000.

Inom övriga delar av kommunen råder enligt kommunens beslut totalförbud för bekämpning från luften. Dispens kan däremot ges för bekämpning från marken.

8.4 Områden med särskild hänsyn i Osbyplanen

Osbyplanens huvuddokument "Markanvändning", pekar ut områden av särskilt intresse för naturvård, friluftsliv, kulturminnesvård m m. Dessa har förts in i planens del 3 riktlinjer för skogsbruk, på två sätt:

För tätorternas närzoner används beteckningen: "Område för vilket skogsvårdsstyrelsen bör samråda med kommunen innan skogliga åtgärder som kan anses påverka naturmiljön vidtas". Formuleringen är vald i samråd med skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad.

Riktlinjerna baserar sig på skogsvårdsförordningens § 21 enligt vilken skogsvårdsstyrelsen skall "samråda med kommunen i frågor av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena".

Vilken omfattning dessa samråd kan få, diskuteras i kap 8.10.

För övriga särskilt utpekade områden anges i stället "Område inom vilket särskild hänsyn till naturvård, bebyggelse och/eller andra allmänna intressen ofta är motiverade för stora delar av skogsmarken". Med särskild hänsyn menas då vad som sägs därom i föreskrifterna till skogsvårdsförordningens § 21, se kap 4.3.

För dessa områden avstår alltså Osby kommun från att avkräva skogsvårdsstyrelsen samråd inför varje skoglig åtgärd. Istället framför kommunen en gång för alla (fram till dess planen revideras) var den anser särskild hänsyn är motiverad och överlåter åt skogsvårdsstyrelsen att göra sina bedömningar.

8.5 Riktlinjer - inventerings-sammanställning

För den fortsatta diskussionen skiljer jag på tre ambitionsnivåer för en kommun att göra skogsbruket uppmärksamt på naturvårdsintressen m m, som kan leda till särskild hänsyn.

- 1) Kommunen sammanställer information om sektorsredovisningar, naturinventeringar m m som pekar ut och beskriver områden av särskilt intresse.
- 2) Kommunen gör sin värdering av i 1) angivna områden genom prioritering inbördes och genom avvägning mot konkurrerande intressen.
- 3) Kommunen gör (utöver 2) en bedömning av för vilka områden särskild hänsyn i skogsbruket är motiverad.

1) utgör delar av det normala planeringsunderlaget när en översiktsplan upprättas. Värderingen i 2) ingår normalt i den egentliga översiktsplanen. (3) utgör den typ av riktlinjer för skogsbruk som utnyttjas i Osbyplanen.

Detta projekt baserar sig på föreställningen att kommuner som formulerar sig enligt 3) har större möjligheter än kommuner som nöjer sig med 2) eller 1) att påverka skogsvården i för kommunen gynnsam riktning.

Beträffande detaljeringsgrad i riktlinjerna - se kap 8.8.

8.6 Gislavedsexemplet

Idén till detta projekt, särskilt formerna för riktlinjer för skogsbruket utvecklades i Gislaveds kommun (under min tid som planarkitekt där).

När kommunöversikten från 1975 bedömdes inaktuell påbörjades arbetet med en kommunomfattande markdispositionsplan. Som delar av denna utarbetades dels kommunöversikt (dvs riktlinjer för byggande) dels skogsbruksöversikt (dvs riktlinjer för skogsbruk, jämför Osby).

Skogsbruksöversikten redovisade i princip tre typer av områden.

- A) Områden med förordnanden som berör skogsbruket (NVL § 7, 19, 20).
- B) Områden för vilka enligt kommunens önskemål särskild hänsyn (ibland i kombination med samråd skogsvårdsstyrelse - kommun) var motiverat (§ 21 skogsvårdsförordningen).
- C) Områden som naturinventeringar, sektorsredovisningar m m utpekats men till vilka kommunen ej tagit ställning.

Skogsbruksöversikten innehöll alltså redovisning av både typ 3) och 1) ovan.

"Skogsbruksöversikten" fördes inte fram till antagande, inte ens till utställning. Inte minst LRF riktade skarp kritik mot förslaget, och det blev därför nödvändigt att låta det falla. LRF hävdade att "skogsbruksöversikten" ledde till ökat kommunalt inflytande över skogsbruket, vilket man motsatte sig.

LRF var också negativ till att områden av typ C förekom i översikten. Även om "skogsbruksöversikten" i text och teckenförklaring angav att dessa områden bara utgjorde inventeringsreferat utan kommunalt stöd, skulle de (miss-)förstås som uttryck för kommunala ambitioner. "Skogsbruksöversikten" skulle därför uppfattas som ännu mer restriktiv än vad den avsetts.

Den bedömning vi gjorde som resultat av denna kritik var att ett kommunalt dokument av typ "riktlinjer för skogsbruk" inte bör innehålla områden av typ C.

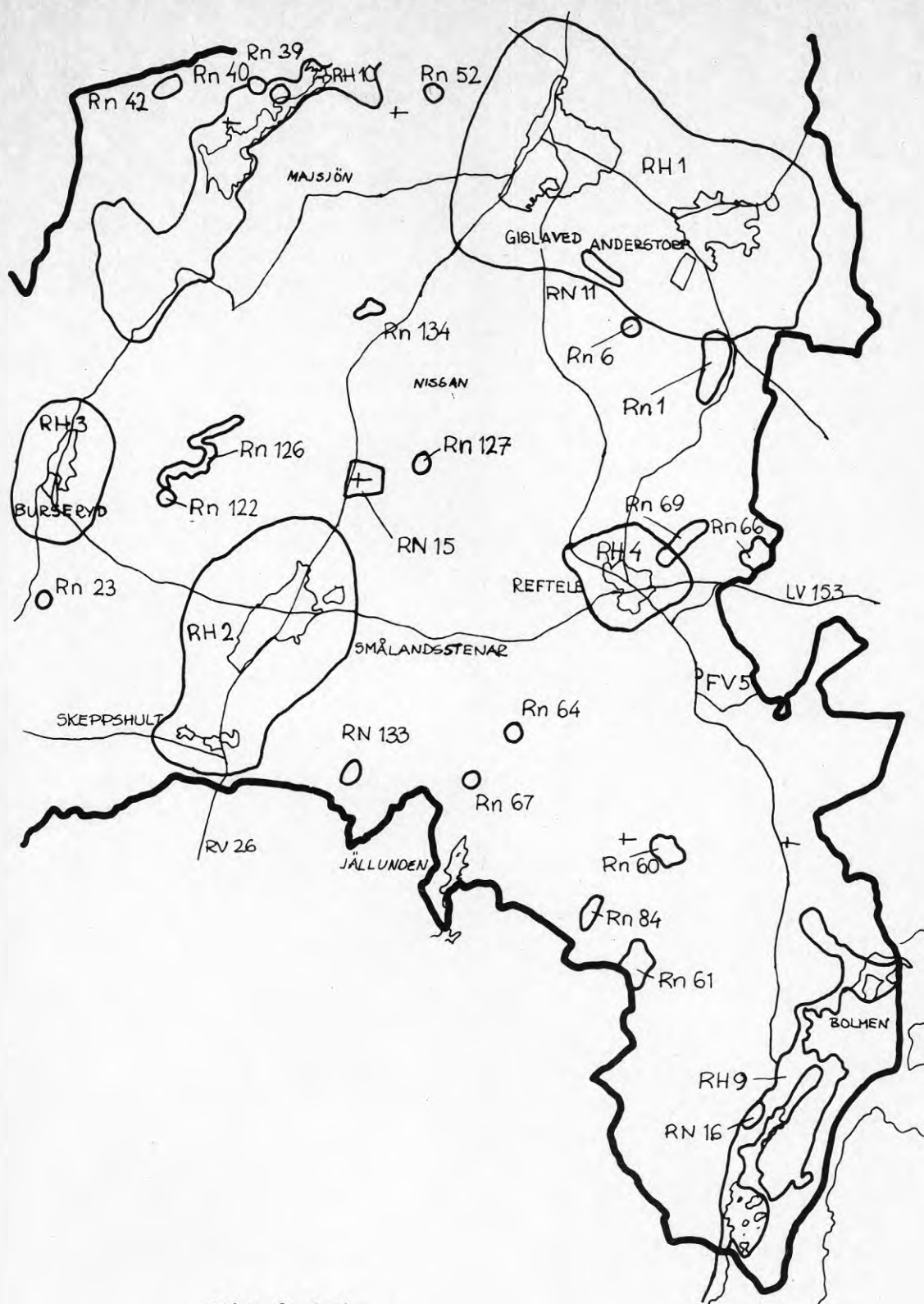

Fig 8.6.1

Utdrag ur förslag till Skogsbruksöversikt för Cislaveds kommun, april 1980

FV, FR, FN	Förordnanden enligt naturvårdslagen
FA	2 månaders anmälningsplikt före slutavverkning
RN	Föreslagna förordnanden
Rn	Områden i naturinventering (utan kommunalt ställningstagande)

8.7 Osäkerhet i riktlinjerna

Svårigheterna att hantera kommunala riktlinjer för skogsbruk får belysas av följande redogörelse för förändringar som gjordes i osbyplanen.

I remissupplagan av planens plankarta över framtida markanvändning finns (i enlighet med (2) ovan) ett antal områden utpekade: "Viktigt område för friluftsliv, naturvård, kulturminnesvård". Dessa områden berörde huvudsakligen skogsmark (uppskattningsvis 5 % av all skogsmark i kommunen).

I motsvarande "Riktlinjer för skogsbruk" fanns många av dessa områden - men inte alla - utpekade som "områden inom vilka särskild hänsyn till natuvård, bebyggelse m m är motiverad för stora delar av skogsmarken". (I enlighet med 3) ovan.

Vi hade alltså i steget från markanvändningsplan till riktlinjer för skogsbruk gjort förslag till kommunens värdering av vilka utpekade intresseområden som skulle innebära särskild hänsyn och vilka som inte skulle göra det.

Att ta detta steg (från 2 till 3) innebär en rad problem, bl a:

- o Skogsvårdsförordningens föreskrifter är inte, och kan inte vara entydiga. De ger avsevärt tolkningsutrymme.
- o Riktlinjernas karaktär av kommunala önskemål som ska beaktas av andra kan bl a leda till en osäkerhet om med vilken styrka riktlinjerna ska formuleras. Vilket påverkar skogsvårdsstyrelse och markägare mest?
- o Yrkesbakgrund. Kommunens planförfattare (person eller grupp) har normalt inte samma skogliga yrkesbakgrund och är inte delaktiga av samma praxis som skogsvårdsstyrelsens tjänstemän.
- o I planer som behandlar stora ytor på ett översiktligt sätt kan inte kunskapen om varje enskilt område eller intresse vara detaljerad.

För att betona översiktlighet och osäkerhet i bedömningarna och för att inte ge sken av att skogsvårdsstyrelsen och markägaren blir helt låsta i skogsskötselns formulerades som nämnts riktlinjerna för Osby: "Område där särskild hänsyn är motiverad för stora delar av skogsmarken" (inom det angivna området).

Omvänt innebär detta att krav på särskild hänsyn är motiverad på många platser även utanför angivna områden.

Som planförfattare hade jag när planarbetet för Osby inleddes uppfattningen att osäkerheten i avgränsningen av kommunalt utpekade områden med krav på särskild hänsyn i skogsbruket är stor (se ovan) men hanterbar. Remissomgången visade emellertid att svårigheterna var större än vad som förutsetts.

Några remissinstanser hävdade att planens "Riktlinjer för skogsbruk" inte överensstämde med markanvändningskartan. Planförslaget hade alltså inte till dessa läsare förmedlat att detta berodde på ett medvetet ställningstagande.

En remissinstans önskade att alla sjönära områden (Osby har gott om sjöar) skulle utpekade som "viktigt område för friluftsliv" i markanvändningskartan och som hänsynsområde i riktlinjerna för skogsbruk.

Skogsvårdsstyrelsen var allmänt välvilligt i sitt yttrande och hade "ingen erinran" mot kommunens förslag till avgränsning av områden där särskild hänsyn ska tas.

Vi gjorde vid revideringen inför utställningsförfarandet ett försök att för läsaren förklara att markanvändningsplanens hänsynszoner bara i vissa fall återkom i "riktlinjer för skogsbruk" och enligt vilka principer detta skett. Detta visade sig så svårt att vi avstod och istället valde en annan utväg:

Samtliga hänsynszoner i markanvändningskartan fördes in i "riktlinjer för skogsbruk" samtidigt som innebörden av att ett område pekades ut i riktlinjerna tonades ner. Följande formulering valdes:

"Områden inom vilket särskild hänsyn till naturvård och bebyggelse och/eller andra allmänna intressen ofta är motiverad för stora delar av skogsmarken".

Även om nyanseringen genom att föra till ordet ofta är otydlig, innebar detta att "Riktlinjer för skogsbruk mer fick egenskaper enligt 2) än enligt 3). (Se 8.5).

8.8 Detaljeringsgrad och fortsatt planering

Osbyplanen avgränsar som nämnts ett antal "hänsynsområden" inom vilka skogsbruket förväntas ta särskild hänsyn. För varje område anges kortfattat bakgrunden.

Exempel: **Kalhult**. I planens del 1 (nm'wvändning) sägs: "Flera intressanta mangårdsbyggnader. Fornminnen. Odlingslandskap. Botaniskt intressant". I del 3 (Riktlinjer för skogsbruk) är hänsynsområdena förtecknade, med en ytterst kort motivering. För Kalhult sägs endast "Naturvård".

Något fylligare är beskrivningen i planens underlagsmaterial: "Området ligger vid gnejs-diabasstråk, varigenom artrika ädellövsskogar utbildats. En vacker mosaik av åkrar och lövdungar är karaktäristiskt för området. Många vårväxter, varav ett flertal sällsynta, växer här. Området har sedan början av 1900-talet utgjort exkursionsområde för skolorna i centralorten".

Det finns alltså i planen eller dess underlagsmaterial ingen detaljerad beskrivning av områdets kvaliteter. Det finns heller inte någon redogörelse för på vilket sätt särskild hänsyn ska tas, t ex genom stigröjning, genom att spara vissa bestånd, genom val av trädslag vid plantering.

Valet av detaljeringsnivå har skett i avvägningen mellan kommunens planeringsresurser å ena sidan och kommunens vilja och förmåga att påverka skogsbruket genom ställningstaganden i förväg å den andra. I komplicerade områden har valts att vara aktiv vid samråd. Inte heller för dessa "samrådsområden" har kommunen i förväg angett vilka kvaliteter man vill slå vakt om och hur detta bör ske.

Det finns flera kända exempel på kommuner som intresserat sig för skogsområden av särskilt stor betydelse för naturvård, friluftsliv m m och för dessa områden formulerat ganska detaljerade riktlinjer för skogsbruk, baserade på skogsvårdslagens hänsynsregler. Som exempel kan nämnas Hestra och Morafältet, båda refererade i planverkets rapport 44 del 7.

Med så genomarbetade riktlinjer blir rimligen möjligheterna för en kommun att nå gehör för hur skogen ska skötas inom ett visst område större, än om kommunen är så kortfattad som i exemplet Kalhult.

Men det är givetvis omöjligt för kommunen att orka med att göra noggrannare planering av varje skogsområde med särskilda intressen. Sådan planering får reserveras för de angelägnaste områdena.

För Osbys del bör nästa steg bestå i att göra en mer detaljerad skogsplanering för ett enda område, klintenområdet, Osby tätorts viktigaste friluftsområde, beläget i direkt anslutning till bebyggelsen.

8.9 Riktlinjer som inte utgör del av översiktsplanen

I osbyplanen har riktlinjerna för skogsbruk utgjort och handlagts som del av översiktsplanen. Samma intentioner förelåg för gislavedsplanen.

Detta innebär att riktlinjerna gjorts till föremål för ett omfattande samrådsförfarande, utställning samt antagande i kommunfullmäktige enligt byggnadslagstiftningen.

Jämfört med många andra beslut är handläggningen av planfrågor kringgärdade av precisa regler för att säkerställa markägares m fl rättigheter. Behöver ett kommunalt ställningstagande som innebär att viss skog ska vårdas enligt kommunala önskemål handläggas på samma sätt?

Det är rimligt att så sker om kommunens önskemål leder till att pågående markanvändning för markägaren avsevärt försvåras. Men om önskemålen håller sig inom skogsvårdslagens hänsynsregler?

I Hallands län gjordes 1982 ett försök att göra en överenskommelse mellan kommun och skogsvårdsstyrelse. Enligt förslaget skulle kommunen på karta (i skala 1: 50 000) som bifogas överenskommelsen markera "de större sammanhängande områden inom vilka särskild hänsyn bör tas". Enligt överenskommelse bör inom dessa områden följande rekommendationer iakttas vid skogsbruk:

- o "Sammanhängande kalhyggen begränsas till 3,0 ha (per brukningsenhet). Nytt intilliggande kalkyggen tas upp först när huvudträdslaget på föryngringsytan nått en medelhöjd om minst 1,3 meter. Särskild omsorg ägnas hyggesutläggning med hänsyn till ytans exponering i omgivningen.
- o Lågproducerande bestånd av lövskog skall normalt inte bli föremål för aktivt ingripande från skogsvårdsstyrelsens sida.
- o En mindre lövinblandning (10 - 20 % av stamantalet) vid beståndsanläggning skall accepteras av skogsvårdsstyrelsen.

Utanför de avgränsade områdena bör ett normalt skogsbruk kunna bedrivas.

Här kommer skogsvårdsstyrelsen att aktivt ingripa för att få till stånd en bättre skogsvård, bl a innebärande en ökad omföring av glesa bestånd till bättre skogar".

Detta innebär alltså att skogsvårdsstyrelsen får tåla (och gilla?) att inom vissa överenskomna områden ligga lågt i att driva på ett produktivt skogsbruk medan kommunen får tåla (och gilla?) att inom övriga områden ligga lågt i att hävda hänsyn till naturvård m m.

Överenskommelsen tänkes enligt uppgift att i åtminstone Halmstads kommun skrivs under efter beslut i kommunstyrelsen. Någon överenskommelse har dock hittills inte träffats.

Överenskommelsen skulle kunna haft samma innebörd om den utgjort del av en översiktsplan.

8.10 Gemensamma riktlinjeområden

Kommunöversikt för Lerums kommun 1982 får illustrera en annan metod att från en kommun föra fram önskemål om särskild hänsyn i skogsbruket.

I Osby och Gislaved gjordes en avgränsning av riktlinjeområden för byggande, en annan angränsning av riktlinjeområden för skogsbruk. Skälet till detta var att den lämpliga avgränsningen för riktlinjeområden för respektive verksamhet ofta skilde sig åt.

I Lerums kommun har man istället gjort en enda områdesindelning (sannolikt främst) utifrån bebyggelseaspekter men för vissa områden också fört in riktlinjer för andra verksamheter. Flera andra kommunöversikter har använt samma teknik.

Ett exempel ur Lerums kommunöversikt:

Beteckning	Beskrivning	Bestämmelser/Riktlinjer
R5	Områden av särskilt intresse för friluftslivet och miljövård samt jord- och skogsbruk.	Om- och tillbyggnad.... nybyggnad. Fastighetsbildning Förändringar i landskapsbilden genom t ex skogsavverkning eller plantering, täkter av sten, grus, torv etc diktning m m bör ske med vederbörlig hänsyn till områdets värde för rekreation Samråd med kommunen förutsättes innan planerade åtgärder verkställs.
R5:8	Risveden. Skyddsvärt naturområde	Strandskyddsförordnande Inom Klevsjöområdet skall skogsbruk bedrivas med särskild hänsyn till friluftslivet. (Skogsvårdslagen 21 §, föreskrifter om särskild hänsyn).

8.11 Hur betungande blir samråden mellan skogsvårdsstyrelse och kommun?

Samråd som skogsvårdsstyrelsen genomför med kommuner enligt 21 § skogsvårdsförordningen, avser främst slutavverkningar.

TABELL Anmälan om slutavverkning enligt 17 § skogsvårdslagen under budgetåret 1983/84 för vissa län
(Källa: Skoglig statistikinformation).

Län	Antal hyggen	Hygges areal i medeltal (ha)	Andel av länets skogsareal som berörs av hygges- anmälningar (%)
Kristianstads	1474	1,9	1,0
Värmlands	3962	3,4	1,0
Kopparbergs	4431	5,5	1,4
Norrbottnens	1822	5,5	0,9

De områden för vilka Osby kommun önskar att skogsvårdsstyrelsen tar samrådskontakt innan viktigare skogsbruksåtgärd genomförs, har en sammanlagd skogsareal av ca 20 km².

Om medeltalet för Kristianstads län gäller för dessa tätortsnära områden, innebär det att 1 %, dvs 20 ha av arealen avverkas årligen, och att det sker på 11 (20:1,9) hyggen.

Röjning och gallring kommer normalt inte till skogsvårdsstyrelsens kännedom. I de fall så sker kan det bero på att skogsvårdsstyrelsen måste ålägga en markägare att genomföra röjning eller att markägaren anlitar skogsvårdsstyrelsens tjänster för stämpling. I sådana fall kan det bli aktuellt att samråda med kommunen.

Dikning måste föregås av samråd med länsstyrelsen enligt naturvårdslagen. Länsstyrelsen inhämtar yttrande från skogsvårdsstyrelsen. Dikningsåtgärder nära tätorterna bör föranleda samråd med kommunen.

I Osby kommun förväntas inga nya skogsbilvägar behöva byggas i tätorternas närhet.

Skogsplantering av jordbruksmark. Avvägningen mellan jordbruk och andra intressen regleras i skötsellagen med Lantbruksnämnden som myndighet. Inför skogsplantering av jordbruksmark sker ofta samråd med skogsvårdsstyrelsen. Samråd bör dessutom ske med kommunen (inom utpekade samrådsområden).

Osbyplanen kommer sannolikt att leda till att antalet samråd som skogsvårdsstyrelsen behöver ta med Osby kommun, blir 10-20 årligen. Det blir främst samråd som skogsvårdskonsulenterna (2 st i Osbytrakten) tar om slutavverkningar. Eventuella samrådskontakter om dikningar och vägbyggen tas från skogsvårdsstyrelsens kontor i Kristianstad.

Om någon av parterna önskar begränsa samråden ytterligare, kan det ske genom att i planen eller på annat sätt ange vad som menas med "skogliga åtgärder som kan anses påverka naturmiljön". De allra minsta hyggena, mindre än 1 ha, skulle t ex kunna undantas. Någon sådan precisering har hittills inte gjorts i arbetet med Osbyplanen. Det kommer sannolikt att ske efter antagandet i kommunfullmäktige i samråd med skogsvårdsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad betonar att kommunen måste peka ut en lätt anträffbar kontaktperson för samråden med skogsvårdsstyrelsen. Annars riskerar samråden bli för betungande för skogsvårdsstyrelsen och reduceras till formaliteter.

9 SKOGSBRUKETS PLANERING

9.1 Allmänt

En kommun kan påverka skogsbruket genom att medverka i skogsbrukets planering.

Skogsbrukets planering kan utgöra lämpligt underlag för kommunal planering.

9.2 Skogsbruksplaner

Genom ändring i skogsvårdslagen är numera nästan alla skogsägare skyldiga att ha en (högst tio år gammal) skogsbruksplan för brukningsenheten. (21 a § SVL).

En skogsbruksplan beskriver hur och när skogsvårdsåtgärder och avverkning bör göras.

Planeringsenheten i skogsbruksplanen är avdelning. Med avdelning avses ett någorlunda enhetligt skogsmarksområde med "likartat skogstillstånd och likartade ståndorts- och drivningsförhållanden". En avdelning bör normalt ej göras mindre än 0,5 ha.

Planen ska för varje avdelning beskriva skogen och skogsmarken, inklusive åtgärdsbehov enligt skogsvårdslagen (röjning, gallring, avverkning m m).

Skogsbruksplanen är skogsägarens plan. Den behandlar viktiga ekonomiska förhållanden. En kommun kan därför inte göra anspråk på att få ta del av en skogsbruksplan mot en skogsägares vilja.

En skogsägare kan anlita vem han önskar för att göra skogsbruksplanen. Skogsvårdsstyrelsen har en konkurrensfördel genom att den kan samordna ett uppdrag att upprätta skogsbruksplan med det av staten bekostade ÖSI-arbetet för samma fastighet.

En särskild typ av skogsbruksplan är NISP, naturvårdsinriktad, skogsbruksplan. Sådan plan kan upprättas för områden som är av utpräglat intresse för naturvården eller det rörliga friluftslivet. Planen upprättas av skogsvårdsstyrelsen och bekostas av staten.

NISP brukar betraktas som ett säkerställandeinstrument. En skogsägare är emellertid inte skyldig att följa sin skogsbruksplan, - inte heller NISP:en. Om en kommun själv äger marken, eller om markägaren genom avtal med kommunen förbundit sig att följa uppgjord NISP, först då kan ett visst hänsynsintresse anses säkrat genom NISP.

Resurserna för att upprätta NISP är små. NISP kan bara komma i fråga för ett fåtal mycket värdefulla områden. Se också diskussion i Olsson (1983).

9.3 ÖSI

1980 började skogsvårdsstyrelsens på skogsstyrelsens uppdrag upprätta översiktliga skogsinventeringar, ÖSI.

ÖSI upprättas för privatägda skogar. Skogsbolag m fl förväntas själv klara sin skogsplanering.

ÖSI är trots benämningen en plan såtillvida att den anger lämpliga åtgärder som bör genomföras inom olika skogsbestånd. Annorlunda uttryckt: ÖSI är inventering av åtgärdsbehov.

ÖSI behandlar den enskilda avdelningen och är alltså i detta avseende lika detaljerad som skogsbruksplanen.

När skogsvårdsstyrelsen planerar ÖSI, erbjuder man skogsägare inom det berörda området att samtidigt upprätta skogsbruksplaner.

ÖSI ska enligt planerna göras om vart femtonde år. Fig 9.3.1 visar skogsvårdsstyrelsens tidplan för ÖSI som berör Osby kommun.

ÖSI upprättas normalt av någon särskild tjänsteman på skogsvårdsstyrelsen, i samråd med skogsvårdskonsulenten för distriktet. I åtminstone Kristianstads län inbjuds alla skogsägare inom ett område till informationsmöte när ÖSI-arbetet för området påbörjas.

ÖSI redovisas i ett slutdokument med sammanfattning, tabeller och kartor - en inventeringskarta (skogskarta) och en åtgärds-karta. (Se Instruktion för datainsamling, 1984).

Fig 9.3.2 visar hur en ÖSI-karta kan se ut.

I enlighet med skogsstyrelsens direktiv ÖSI-inventeraren gör sin faktainsamling med hjälp av flygbildstolkning och fältinventering. Inventeraren besöker och gör fältanteckningar från alla avdelningar i området.

Direktiven anger däremot inte hur uppgifter om skyddsintressen ska samlas in. Enligt uppgift från skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad inhämtar man ändå uppgifter om naturvårdsintressen från naturvårdsenheten.

ÖSI-inventeraren följer givetvis skogsvårdslagen. Han anger t ex var det krävs röjning, gallring, dikning, avverkning och plantering med visst trädslag för att på bästa sätt utnyttja markens virkesproducerande förmåga.

Ofta är det ganska givet vilken åtgärd som är aktuell för ett visst bestånd. I bland måste han göra kontroversiella bedömningar och t ex ange att ett visst lövbestånd bör slutavverkas och återplanteras med gran.

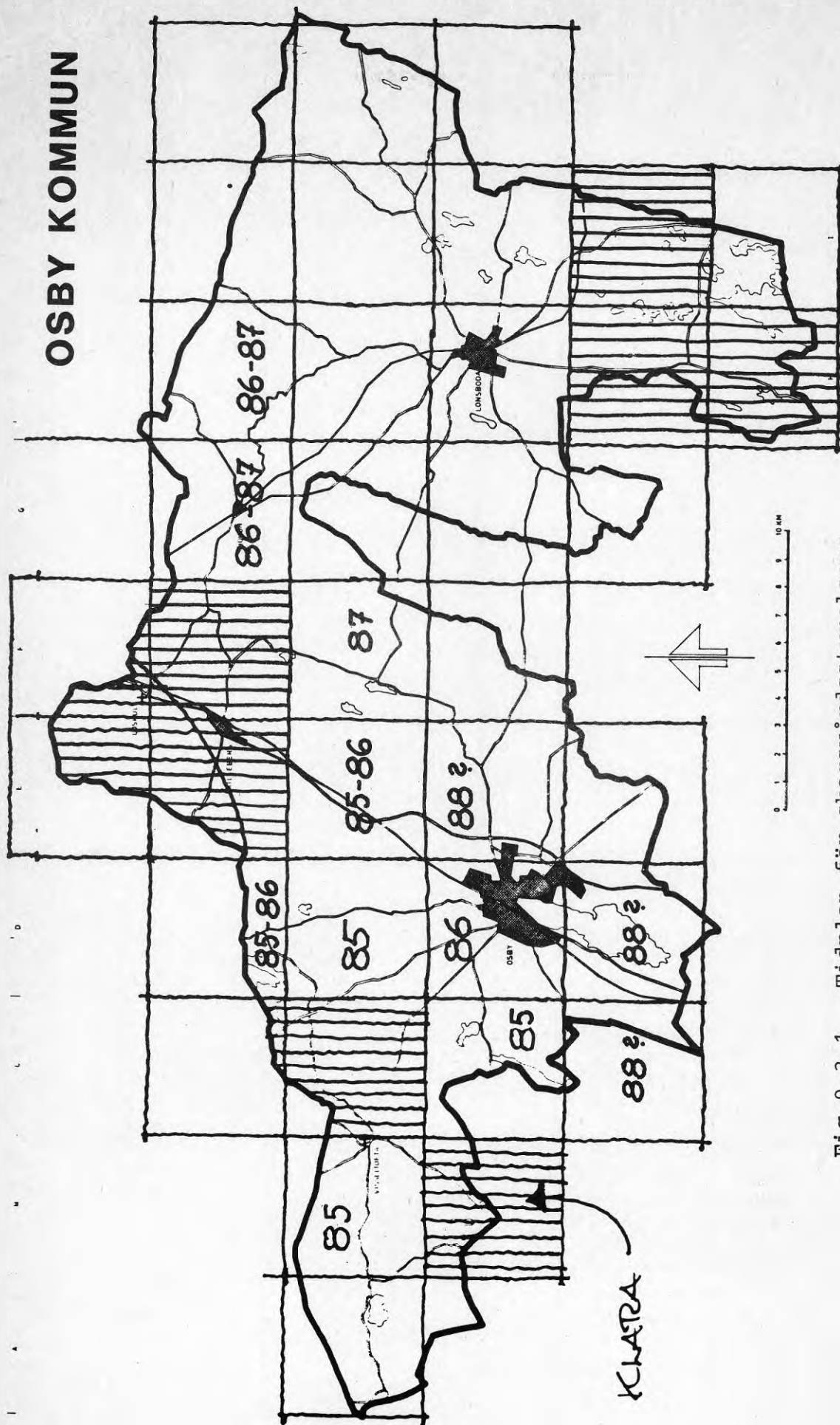

Fig 9.3.1 Tidplan för skogsvårdsstyrelsens ÖSI-arbete i Osby kommun.

Fig 9.3.2 Exempel på ÖSI skogskarta, Skala 1:10000

Skogsbestånd med huggningsklass S2 har här getts särskild markering.

Inventerarens bedömning i dessa fall kan (men måste inte) bli avgörande för vad som verkligen händer med beståndet.

Mycket omdiskuterade omföringar av denna typ gäller de s k 5:3 skogarna. Enligt i skogsvårdslagen § 5:3 skall ny skog anläggas på skogsmark "om skogen är så gles eller till så stor del består av för marken olämpligt trädslag att dess tillväxt är avsevärt lägre än den tillväxt som är möjlig".

I anvisningarna till paragrafen exemplifieras vilken skog som kan avses. Där nämns bl a igenväxande hagmarker, åker- och betesmarker samt kvalitativt undermåliga lövskogsbestånd.

I en ÖSI kan alltså anges att en del sådana bestånd ska avverkas och planteras med gran. Den som upprättar ÖSI måste då också beakta föreskrifterna till 21 § SVL om hänsyn till bl a "värdefull kulturmiljö och landskapsbild".

ÖSI behandlar alltså till en allt övervägande del skogsmark som ska förbli skogsmark, om än med vissa för bl a landskapsbild och friluftsliv viktiga förändringar.

ÖSI föreslår såvitt jag vet aldrig att skogsmark bör överföras till annan markanvändning. Däremot kan motsatsen förkekomma: Marginell jordbruksmark föreslås planterad.

9.4 Samråd kring ÖSI

Om en kommun önskar påverka skogsbruket vore en lämplig form för detta samråd i samband med att ÖSI upprättas. På samma sätt som kommunen eller andra som upprättar fysiska planer för byggande samråder med den som berörs av planen kan ju ÖSI-upprättaren/skogsvårdsstyrelsen samråda.

Vid ett sådant samråd kan kommunen överföra information om vilka skyddsintressen som enligt kommunens inventeringar och översiktsplaner leder till hänsynskrav i skogsbruket. Kommunen kan också motivera och utveckla sina bedömningar vid samrådstillfället.

Samråd sker lämpligast som samtal över en karta, helst vid två tillfällen, dels i arbetets inledning, dels när en preliminär åtgärdsplan föreligger.

Om kommunen pekat ut särskilda samrådsområden i "riktlinjer för skogsbruk" (se 8.4) kan ÖSI-samråden begränsas till dessa områden.

Osbyexemplet

Vi hade ambitionen att åstadkomma samråd i Osbyprojektet. Att detta inte lyckades fullt ut förklaras av följande generella förhållanden.

De resurser som står skogsvårdsstyrelsen till buds för ÖSI-verksamheten är knappa. Budgeten har inte förutsett några (tidskrävande) samråd. De på skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad som arbetade med ÖSI-planering 1983 som berörde Osby kommun, ansåg att man kunde kosta på sig ett samrådstillfälle, helst då på ett tidigt stadium för att kommunen skulle tillhandahålla underlagsmaterial beträffande naturvårdsintressen m m.

De personer vid skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad som jag kommit i kontakt med har visat god vilja att ställa upp i kontakter med kommunen. Samtidigt finns det från skogshåll en uttalad skepsis mot att öppna skogsbrukets planering för inflytande från kommuner, andra myndigheter, intressegrupper, även om man haft resurser till detta. (Se kap 2.4).

Till detta kom svårigheter av tillfällig art, bl a att den ÖSI-planering som bedrevs inom Osby kommun under 1983 inte berörde några vitalare delar av kommunens yta, (vid begränsade resurser för samråd ska dessa givetvis avse de viktigaste delarna), samt att nyckelpersoner på skogsvårdsstyrelsen bytte arbetsuppgifter under projektets gång.

9.5 ÖSI som underlag för kommunal planering

Den information om skogen som ÖSI ger kan vara användbar i den kommunala planeringen. ÖSI ger t ex information om vilka skogsområden som sannolikt kommer att slutavverkas under planperioden. Denna information kan bl a användas för prioritering av åtgärder för att säkerställa friluftslivets intressen.

För att få fram denna information räcker det inte att studera åtgärdskartan, eftersom denna bara anger vilka skogsområden som markägaren är skyldig att avverka med stöd av skogsvårdslagen.

Inventeringskartan ger fylligare information genom dess redovisning av huggningsklasser.

Huggningsklasser:

Kalmark	K1	Kalmark som är obehandlad eller ofullständigt behandlad.
	K2	Kalmark under föryngring behandlad med erforderliga återväxtåtgärder.

Röjningsskog	R1	Plantskog (< 1,3 m)
	R2	Ungskog (> 1,3 m)
Gallringsskog	G1	Gallringsskog
	G2	Skog nära slutavverkningsbar ålder
Slutavverkningssskog	S1	Slutavverkningsbar skog
	S2	Slutavverkningsmogen skog
	S3	Skog i slutavverkningsbar ålder som ej bör slutavverkas (klimat, naturvård mm)
Lågproducerande skog	E1	Restskog
	E2	Gles skog

För att få tillgång till ÖSI-materialet måste kommunerna köpa detta av skogsvårdsstyrelsen (f n 2 kr/ha).

Jag har i detta projekt inte stött på något fall där en kommun utnyttjat ÖSI-material som underlag för sin planering.

9.6 Länsskogsplaner

I en del län upprättas särskild länsskogsplan i samarbete mellan länsstyrelse och skogsvårdsstyrelse. Länsskogsplanen utgör snarast en utlöpare av länsplaneringen och syftar till öka och samordna de åtgärder som görs för att utveckla skogsnäringen i länet.

Exempel på län med aktuella sådana planer är Sörmlands och Skaraborgs.

I Kristianstads län finns ingen sådan plan och avsikten är inte heller att göra någon. Hur en sådan plan samspelar med den kommunala planeringen, har därför inte studerats inom detta projekt.

10 SLUTDISKUSSION

10.1 Kommunernas problem

I kapitel 1.1 anges fyra problem kommunerna ställs inför när skogsfrågor av olika slag pockar på kommunal uppmärksamhet.

Utifrån dess fyra problem redovisas i detta kapitel några sammanfattande kommentarer. I kapitlet refereras också iakttagelser från planarbetets förlopp i Osby. Detta har inte behandlats tidigare i rapporten.

10.2 Att förstå skogsbruksfrågorna i kommunen

Det första av kommunernas fyra problem formulerades:

Att tränga in i skogsbruksfrågorna och förstå på vilket sätt och vilken utsträckning dessa är av betydelse för kommunen.

Enligt min uppfattning har arbetet med översiktsplanen i Osby och betoningen av skogsbruksfrågor inte nämvärt bidragit till att öka intresset och kunskaper hos kommunledning för skogsbruksfrågor. I projektets inledning hade jag förhoppningen om ett sådant resultat.

I kapitel 3 diskuterades olika skäl till kommunalt engagemang i skogsbruksfrågor. Erfarenheterna från osbyplaneringen stöder uppfattningen att det i ett kommunstyrelseperspektiv i första hand är de närliggande sysselsättningsfrågorna som leder fram till ett intresse även för skogen. Den långsiktiga markushållningen blir relativt underordnad.

10.3 Att övervinna den negativa inställningen

Det andra av kommunernas problem formulerades: Att övervinna den ofta negativa inställning som finns hos skogsbrukets etablerade aktörer (och hos många kommunala företrädare) till att kommunen befattar sig med skogsbruksfrågor.

Många kommuner fick brådstörtat ägna skogsfrågor intresse när den nya lagen om kemisk lövslybekämpning kom. De beslut som fattades i många kommuner kritiserades av skogsnäringens företrädare som menade att besluten var slarvigt hopkomna och inte i lagens anda. Detta kan ha skärpt svårigheterna för kommuner att vinna gehör i skogsfrågor.

Osbyplanen lägger stor vikt vid att behandla såväl hur andra markanspråk måste anpassas till skogsbruket som hur skogsbruket måste anpassas till andra anspråk. Det är sakligt motiverat att göra denna avvägning i planen. Men det är också pedagogiskt nödvändigt att tydligt visa att bägge riktningarna på anpassningskrav ingår i planen. Både skogsnäringen och miljörörelsen är mycket vaksamma på kommunernas agerande.

Remissomgången för osbyplanen resulterade i ett påfallande positivt utfall, även från lokala företrädare för skogsnäringen.

En anledning till detta tycks ha varit att kommunen som inledning till arbetet med den kemiska lövslybekämpningen genomförde ett samrådsmöte med många skogsintressenter närvarande. (Information via detta projekt, gav kommunledningen tidig information om lagändringen, vilket ledde till att detta samråd hanns med). Kommunens beslut om kemisk lövslybekämpning påverkades av detta möte och tycks upplevas som nyanserat (se kap 8.3), åtminstone i jämförelse med alla de kommuner som beslutat om totalförbud inom all skogsmark i kommunen.

10.4 Former för att hantera skogsbruksfrågor

De tredje och fjärde av kommunernas fyra problem formulerades

att hitta former för att hantera skogsbruksfrågor överhuvudtaget

att hantera skogsbruksfrågor i den fysiska planeringen.

Som både tidigare och denna genomgång visat finns det flera kommuner som behandlar skogsbruksfrågor i sin översiktsplanering.

Förslaget till översiktsplan för Osby som utarbetats inom ramen för detta projekt har visat på ett möjligt sätt att hantera skogsbruksfrågor under planarbetets gång och i den färdiga planen.

Kommuner med hyggligt fungerande översiktsplanering bör alltså inte ha några principiella svårigheter att föra in skogsbruksfrågor i sin kommande planrevidering. Givetvis krävs påläsning av skogsvårdslag m m (t ex denna rapport) gärna lite skoglig allmänbildning, samråd med skogsvårdsstyrelse.

I kapitlen 10.5 - 10.7 sammanfattas Osbyplanens uppläggning.

10.5 Hänsyn till skogsbruk

Osbyplanens del 1, "Markanvändning", slår fast kommunens övergripande principer, att skogsmark - av näringspolitiska skäl - inte onödigtvis tas i anspråk för andra verksamheter och att skogsbruket bör skapa ett omväxlande och rikt skogslandskap.

I del 2, "Riktlinjer för byggande", preciseras att sammanhängande skogsområden bör hållas fria från bebyggelse.

Flera kommuner har i sina planer liknande formuleringar. Naturresurslagen kommer att ge ökat stöd åt sådana ställningstaganden.

10.6 Riktlinjer för skogsbruk - avsedda för skogsvårdsstyrelsen

Under arbetet med detta projekt och Osbyplanen, har det blivit allt uppenbarare att en kommuns önskan att påverka skogsvården ska ske via skogsvårdsstyrelsen. Om kommunen får gehör för sina önskemål, vidarebefordras ju dessa sedan av skogsvårdsstyrelsen i dess rådgivning m m till skogsägarna.

En avgörande förutsättning för att detta ska fungera är skogsvårdsstyrelsens inställning. Osbyplaneringen bedrevs i ett gott samarbete med skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad.

Kontakterna med skogsvårdsstyrelsen baseras på den skyldighet skogsvårdsstyrelsen har att samråda med berörd kommun i frågor "av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena".

Om dessa "riktlinjer för skogsbruk" bidrar till att skogsvårdsstyrelse och därmed markägare mera beaktar kommunens vilja än om riktlinjerna inte funnits, får kommande tillämpning visa. En svårighet vid upprättandet av riktlinjerna består i att på ett meningsfullt sätt och med rimlig arbetsinsats peka ut var särskild hänsyn till naturvård m m bör tas.

10.7 ÖSI

Kommunens påverkan på skogsvård via skogsvårdsstyrelsen kan också ske genom samråd när skogsvårdsstyrelsen upprättar (som alternativ eller komplement till kommunens riktlinjer för skogsbruk) ÖSI, en sorts översiktlig skogsbruksplan.

Osbyplanen visade på möjligheter och svårigheter. En avgörande svårighet är de knappa resurser ÖSI-arbetet bedrevs med. Kommunala önskemål om samråd kan upplevas som en störning av den som upprättar planen.

10.8 Balansgången

Arbetet med osbyplanen gav belysande exempel på hur utomordentligt känsligt det kan vara för kommunen att formulera önskemål på hur skog ska skötas.

Några av personerna i ledningsgruppen för översiktsplaneringen är själv skogsägare.

Ett exempel ska refereras här:

I kommunen finns några vandringsleder och motions-slingor. För dessa finns avtal tecknade mellan kommunen och markägare.

I en första version av planen föreslogs särskilda riktlinjer som syftade till att slå vakt om naturvärdena kring lederna: skogen skulle skötas med särskild hänsyn, bebyggelse borde inte tillkomma.

Ledningsgruppen valde att plocka bort dessa riktlinjer. Det framgick av överläggningarna att gruppen instämde i tankegångarna, men att den inte ville riskera att markägarna skulle reagera negativt. Markägarna kunde ju då vägra förlänga avtalet med följderna att lederna fick flyttas eller avskaffas.

10.9 Nya förutsättningar

Plan- och bygglagen, (PBL) med dess krav på obligatorisk översiktsplan, innebär i sig själv inga ändrade förutsättningar för om och hur kommunerna bör ta sig an skogsbruksfrågor i sin fysiska planering.

Naturresurslagen (NRL) blir en "paraplylag" för ett antal lagar, bl a för PBL. Detta innebär att kommunerna, bl a i sin byggnadslovsprövning och därmed fysiska planering, måste beakta hushållning med skogsmark. Skogsvårdslagen är däremot inte kopplad till PBL.

1979 års skogsvårdslag ålägger skogsvårdsstyrelserna att samråda med kommunerna inför skogsbruksåtgärder av särskilt lokalt intresse.

Lagen om kemisk lövslybekämpning har gett kommunerna ett avgörande inflytande i denna fråga. Utfallet av kommunernas beslut har dock blivit sådant att det ökat skogsnäringens misstro mot kommunernas förmåga och vilja i skogsfrågor.

Samtidigt tycks lokala opinioner på sina håll kunna vinna gehör för att kommunerna av miljöskäl måste öka sitt engagement i skogsfrågor.

Främsta anledningen till ett i en del kommuner stigande intresse för skogsfrågor är emellertid skogen som näringsfång - med möjlighet att erbjuda fler sysselsättningstillfällen. I en del glesbygdsområden kan skogen vara den enda resurs som gör det möjligt för människor att bo kvar.

LITTERATUR

Endast sådana skrifter som åberopas i rapporten är medtagna i denna förteckning.

Böcker och rapporter

Kumm, K-I, 1983, Hur skapa arbetstillfällena i glesbygd? (Sveriges Lantbruksuniversitet) Stad och land, rapport nr 19. Alnarp.

Olsson, H, Tätortsnära skogsbruk - en diskussion om kommunens möjligheter att säkerställa friluftslivshänsyn, 1983. (Sveriges Lantbruksuniversitet) Stad och land, rapport nr 18. Alnarp.

Paulsson, B, Semesterland - skogsriket Sverige, 1983. (Sekretariatet för framtidsstudier). Stockholm.

Rodling, G, Fler jobb i skogsbygden - en dokumentation och utvärdering av det kommunanpassade skogsprogrammet i Bräcke, 1982. (Högskolan i Östersund). Stencil. Stockholm.

Rosell, E, 1982, Jord- och skogsbruket i den kommunala planeringen. (Sveriges Lantbruksuniversitet) Stad och land, rapport nr 12. Alnarp.

Fler fritidshus i inlandet, 1984 (Sydlänen genom länsstyrelsen i Kristianstad). Kristianstad.

Förslag till ny plan- och bygglag, 1983 (Bostadsdepartementet). Lagrådsremiss. Stockholm.

Förslag till lag om hushållning med naturresurser, 1984 (Bostadsdepartementet). Ds Bo 1984:3. Stockholm.

Instruktion för datainsamling vid översiktlig skogsinventering och skogsbruksplanläggning, 1984. (Skogsstyrelsen). Jönköping.

Samhället och skogen - tankar och idéer inför en framtidsstudie, 1982 (Sekretariatet för framtidsstudier). Stockholm.

Skogsbruket i kommunernas planering, 1978. (Statens planverk). Rapport 44 del 7. Stockholm.

Skogsbruk i kommunal översiktlig fysisk planering - program, 1982 (K-konsult). Kristianstad. Stencil.

Skogsstyrelsens allmänna råd till ledning för användning av kvävegödselmedel på skogsmark, 1984 (Skogsstyrelsen). SK SFS 1984:3. Jönköping.

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen, 1983. (Skogsstyrelsen). SK SFS 1983:2. Jönköping.

Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till ädellövskogslagen, 1984. (Skogsstyrelsen). SKSFS 1984:5. Jönköping.

Torv, energiskog, vindkraft i den fysiska planeringen 1982. (Statens planverk). Rapport 61:1982. Stockholm.

Översiktlig skogsinventering- program, 1981. (Skogsstyrelsen). Jönköping.

Tidskrifter

Skogen, 1984 (Sveriges skogsvårdsförbund). Nr 2, mars 84. Djursholm.

Efter mötet om avverkningar: Nya kontaktmän inom kommunen. DN Runt Stan. 12 okt 1983.

Planexempel

Borås, markdispositionsplan med kommunöversikt, 1983.

Falun, kommunöversikt, 1982.

Gislaved, kommunomfattande markdispositionsplan, antagen 1982.

Gävle, kommunöversikt, antagen 1983.

Herrljunga, kommunöversikt, 1982.

Munkadal, kommunomfattande markdispositionsplan, 1983.

Norrtälje, utvecklingsprogram och kommunomfattande markdispositionsplan 1980.

Osby, kommunöversikt 1977.

Osby, översiktsplan, 1983.

Skellefteå, kommunöversikt, 1983.

Siljansplaneringen, markdispositionsplan, 1982.

Simrishamn, fysisk översiktsplanering, 1977.

Sunne, markdispositionsplan, 1981.

Tanum, generalplan, 1979.

Timrå, kommunplan, 1981.

Uddevalla, kommunomfattande markdispositionsplan, 1983.

Örebro, kommunöversikt, 1980.

SKOGSVÅRDSSTYRELSEN
i Kristianstads län
Thorsten Nilsson/CT

1984-03-19

AVSKRIFT

Till
skogsägarna i Osby kommun

"Mera jobb i Osby-skogarna", ett skogligt rådgivnings-
projekt

Intensivare skogsbruk - mera jobb

Inom Osby kommun är skogsbruket en tung och viktig näringsgren, både ekonomiskt och sysselsättningsmässigt. Även om skogen överlag skötes på ett bra sätt, finns utrymme för en intensifiering både av skogs-
vårdsåtgärder och avverkningar. Enligt samhällets riktlinjer för skogspolitiken är målet att nå "en hög, värdefull och varaktig virkesavkastning". I dagens allmänt kärva sysselsättningsläge är det värdefullt om fler jobb kan skapas. Skogsbruket har underlag härför och kan öka insatserna. Skogsindustrin producerar för fullt och avsättningen av produkter är särskilt god på exportmarknaden. För skogsägaren är läget också ljust genom god efterfrågan och bra priser på olika sortiment. I kommunledningen och bland skogsnäringens intressenter i kommunen har tanken uppkommit att genom en särskild rådgivningskampanj nå en bit på väg mot en ökad aktivitet i skogen.

Liknande projekt har genomförts i Uppvidinge kommun och är under arbete i Tingsryds kommun i Kronobergs län. Värdefulla erfarenheter från dessa kan utnyttjas.

Samrådsgrupp för projektet

Vid möte på kommunkontoret i Osby 1983-01-16 enades representanter för följande organisationer och företag att bilda en samrådsgrupp och om en plan för kampanjen.

Osby kommun	Skånes skogsägare
Skogsvårdsstyrelsen	Sydvirke
Länsstyrelsen	LRF, Örkened, Loshult, Osby-Visseltofta
Skogsarbetareförbundet	Sydved
	Sågverken

Samrådsgruppen skall framföra synpunkter och önskemål under arbetets gång.

Riktlinjer och genomförande

- Syfte** Genom enskild rådgivning, grupprådgivning, instruktion och kurser stimulera skogsägarna till högre aktivitet i sitt skogsbruk genom att själva utföra eller låta utföra skogsvårdsåtgärder och avverkning i ökad omfattning. Effekterna beräknas bli ökad sysselsättning och självverksamhet i skogsbruket, högre produktion och ökat utbud av virke.
- Tid** Rådgivningsprojektet genomföres i stort under år 1984. Effekterna i form av ökat intresse och kunnighet hos skogsägarna och ökad aktivitet i skogen väntas bestå lång tid framåt.
- Genomförande** Arbetet drivs i skogsvårdsstyrelsens regi. Huvuddelen kommer att utföras av konsulentpersonalen vid Osby och Lönsboda distrikt inom dessas respektive delar av kommunen. Vid särskilda ämneskurser beräknas skogsvårdsstyrelsens rådgivningsspecialister medverka.
- Utarbetande av arbetsprogram och arbetsmetoder sker i samråd mellan skogsvårdsenheten och distriktspersonalen och med samrådsgruppen som rådgivande.
- Erbjudande till skogsägarna rådgivning instruktion** Så långt möjligt kommer efterhand privatskogsägare med mer än 5 ha skogsmark att kontaktas med erbjudande om enskild eller gruppvis rådgivning beträffande skogsvård och avverkning, upplagsplatser, vägar, diken m m. De som vill beställa ur egen synpunkt lämpligaste tid för rådgivning, kan göra detta på bifogade rekvisitionsblankett.
- Utförd rådgivning dokumenteras genom att skogsägaren direkt erhåller en skoglig åtgärdsplan med de föreslagna åtgärderna, en arbetsplan för de närmaste 2-3 åren.
- Kurser** Lokala kurser med inriktning på skogsvård, såsom röjning, plantering, stamkvistning och sådana inriktade på avverkning, t ex aptering, motorsågsteknik och gallring kommer att anordnas vid tillräcklig anslutning. Intresse för viss kurs kan anmälas på bifogade blankett.
- Företagskatalog. Avsättning av virke. Köp av tjänster.** Som ett led i rådgivningsprojektet har bifogade företagskatalog utarbetats. Den upptar de kända företag som bedriver skoglig verksamhet inom Osby kommun. Katalogen är helt objektiv och saklig och presenterar företagens olika verksamhet i fråga om virkesköp, utförande av avverknings- och skogsvårdsåtgärder samt maskinarbeten vid vägbyggnad, dikning m m.
- Genom katalogen kan skogsägaren undersöka avsättningsmöjligheterna för olika sortiment och möjligheterna att vid behov få hjälp med utförandet av olika åtgärder.

Arbetsinsats
Finansiering

Arbetsinsatsen beräknas omfatta ca 50 arbetsdagar av skogsvårdsstyrelsens distriktspersonal. Resurser härtill har ställts till förfogande av skogsstyrelsen. Övriga kostnader såsom för tryckning av informationsmaterial m m täcks genom anslag från kommunen och länsstyrelsen.

Som skogsägare är Du mycket välkommen att utnyttja de erbjudna möjligheterna till kostnadsfri skoglig rådgivning.

Kontakta gärna din skogsvårdskonsulent enligt bifogade rekvisition/intresseanmälan för rådgivning resp kurs.

SKOGSVÅRDSSTYRELSEN I KRISTIANSTADS LÄN

THORSTEN NILSSON

Skogsvårdschef

Lag

Skogsmark med dess skog skall genom lämpligt utnyttjande av markens virkesproducerande förmåga skötas så att den varaktigt ger en hög och värdefull virkesavkastning. Vid skötseln skall hänsyn tas till naturvårdens och andra allmänna intressen.

2 §

Lag

Med skogsmark avses i denna lag

1. mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål,

2. mark där det bör finnas skog till skydd mot sand- eller jordflykt eller mot att fjällgränsen flyttas ned.

Mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad skall dock inte anses som skogsmark, om den på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion.

Mark skall anses lämplig för virkesproduktion, om den enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar.

21 §

Lag

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den hänsyn som skall tas till naturvårdens intressen vid skötseln av skog, såsom i fråga om hyggens storlek och utläggning, beståndsanläggning, kvarlämnande av trädsamlingar och skogsbilvägars sträckning.

Bemyndigandet medför inte befogenhet att meddela föreskrifter som är så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Förordning

21 § Föreskrifter som avses i 21 § skogsvårdslagen (1979:429) om den hänsyn som vid skötseln av skog skall tas till naturvårdens intressen meddelas av skogsstyrelsen efter samråd med statens naturvårdsverk och annan central förvaltningsmyndighet som kan beröras.

Skogsvårdsstyrelsen skall samråda med kommunen i frågor av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena.

22 § För områden som är av utpräglat intresse för naturvården eller det rörliga friluftslivet och som angetts av länsstyrelsen i samråd med skogsvårdsstyrelsen kan naturvårdsinriktade skogsbruksplaner upprättas. Sådana planer upprättas av skogsvårdsstyrelsen och bekostas av staten.

Föreskrifter och allmänna råd

Allmänt

Skogsbruket skall bedrivas med beaktande av skogens betydelse för växter och djur, för vattenbalans och lokalklimat samt för friluftsliv och rekreation. Hänsyn skall tas till värdefull kulturmiljö och landskapsbild. Om oprövade brukningsmetoder aktualiseras, bör miljöeffekterna av dem klarläggas innan de tas i praktiskt bruk.

Föreskrifterna till 21 § skall iakttas vid skogsbruksåtgärder oavsett om åtgärderna berör mark som enligt 2 § betraktas som skogsmark eller inte.

Myr- och hållmarksimpediment är exempel på marker som kan beröras av skogsbruksåtgärder, trots att de i regel inte är skogsmark i lagens mening. De berörs inte av bestämmelserna om beståndsanläggning, beståndsvård och avverkning. Föreskrifter om naturvårdshänsyn gäller dock även för dessa marker. Ett annat exempel är mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad och som är av särskilt intresse från naturvårds- eller kulturminnesvårdssynpunkt, bl. a. mark av hagmarkskaraktär i omedelbar anslutning till bebyggelse.

Intill bebyggelse och i område som är av stor betydelse för vetenskaplig naturvård, friluftsliv, rekreation eller kulturminnesvård skall särskild hänsyn tas utöver den som skall iakttas på annan skogsmark.

Sådana områden förekommer framför allt vid sjöar och större vattendrag, vid kuster och i skärgårdar, i anslutning till odlad mark, bebyggelse och äldre kulturmiljöer samt utefter mer trafikerade vägar. I vissa fall har för områdena särskilt förordnande enligt naturvårdslagen utfärdats. Hänsynen syftar bl. a. till att upprätthålla tillgängligheten, att främja naturupplevelsen, att skapa omväxling och att bevara natur- och kulturmiljön intill bebyggelse. Länsstyrelsens naturvårdsplaner eller kulturminnesvårdsprogram kan ge viss ledning vid bedömning av om mark har stort naturvetenskapligt eller kulturhistoriskt värde. Det är ofta för dessa områden som samråd med kommunen kan komma ifråga.

Naturvårdshänsynen kan kräva att impediment och sådana smärre produktiva områden som är av liten ekonomisk betydelse undantas från vissa skogsbruksåtgärder, t. ex. slutavverkning. Som smärre områden kan anses skogsmark av en storlek upp till 0,5–1,0 hektar, bl. a. beroende av läget i landet.

Vid tveksamhet om vilka hänsynstaganden som erfordras när det gäller skyddsvärda växt- och djurarter, urskogslignande områden, ädel lövskog, kulturminnen, geologiskt intressanta områden och andra skyddsvärda objekt bör råd och anvisningar inhämtas från skogsvårdsstyrelsen.

Kraven på hänsyn får aldrig föranleda att pågående markanvändning avsevärt försvåras och de skall således kunna förenas med ett rationellt

SKSFS 1983: 2

skogsbruk. Då skyddsintresset är sådant att det inte kan beaktas med stöd av skogsvårdslagen kan andra eller längre gående föreskrifter utfärdas enligt naturvårdslagen (1964:822) eller annan lag. Särskilda skyddsbestämmelser finns t. ex. i lagen (1942:350) om fornminnen och lagen (1974:434) om bevarande av bokskog. Tillsynen av att dessa lagar efterlevs utövas av länsstyrelsen.

Överträdelse av föreläggande eller förbud som utfärdats med stöd av föreskrifterna till 21 § kan medföra straffansvar, se 27 §.

Slutavverkning

Hyggesstorlek

En begränsning av kalhyggesytornas storlek skall eftersträvas.

Begränsningen av hyggesstorleken syftar till att minska en eventuell negativ påverkan på växt- och djurlivet, vattenbalansen och lokalklimatet samt att minska en störande inverkan på landskapsbilden. Avverkningsvolymen måste dock tillåtas vara så stor att den ger underlag för rationell avverkning.

Skogstillståndet avgör ofta hyggesytans storlek. Förekomsten av större sammanhängande områden av äldre skog eller skog med otillfredsställande skogstillstånd minskar möjligheterna att begränsa hyggesytan. Det är också angeläget att hygget når fram till stormfasta gränser.

Upptagande av ett nytt stort hygge i kant med en tidigare stor förnygringsyta bör undvikas så länge plantskogen inte är väl synlig.

Hyggesform

Hyggesformen skall anpassas till terrängen och den omgivande skogen.

Detta kan ofta uppnås genom att grupper av yngre skog, samt skog på hållmarker eller våtmarker undantas från slutavverkning. Genom att vid hyggesupptagningen följa naturliga beståndsgränser och försöka samordna avverkningarna över fastighetsgränser nås också ofta avsedd effekt. Särskild varsamhet bör iakttas på höjdslutningar och på bergs- och åsryggar.

Flora och fauna

Slutavverkning på impediment skall i regel undvikas. Även sådana smärre produktiva områden som är av liten ekonomisk betydelse skall undantas från slutavverkning om det är påkallat av hänsyn till floran, faunan eller landskapsbilden. Av samma skäl skall stormfasta skogsbryn, trädridaer, grupper av träd, buskar och enstaka träd sparas i lämplig utsträckning.

Vid slutavverkning är det särskilt viktigt att ta sådan hänsyn som syftar till att bevara flora och fauna, att gynna individ- och artrikedomen och att skydda hotade eller sällsynta arter.

Genom att skog på impediment och andra marker som på lång sikt har liten betydelse för virkesproduktionen inte slutavverkas, sparas betydelsefulla områden för faunan, samtidigt som värdefulla floralokaler i många fall bevaras. Dessa marker kan också ha betydelse för landskapsbilden. Exempel på sådana marker är hållmarksimpediment, bergbranter, rasbranter, myrimpediment, bäckraviner, små skogsdungar i jordbruksmark och mindre öar. Ytterligare exempel är små våtmarker, som smala surdrog, alkärr, sumpig strandskog och annan sumpskog med äldre lövträd. Hit räknas också sådana smärre produktiva stråk som ligger insprängda i impedimenten. Bryn mot åker och annan öppen mark bör sparas liksom en del av kantvegetationen mot sjöar, tjärnar,

bäckar, åar, kallkällor, hållmarker, bergbranter, mossar, kärr och lövdominerade översvämningsmarker.

De marker som nämnts ovan lämnas om möjligt orörda. Enstaka träd, som ger särskilt värdefulla sortiment, bör dock kunna tillvaratas.

Hotade eller sällsynta arters boträd samt träd och övrig vegetation som skyddar deras boplatser skall sparas. Vidare skall levande eller döda träd och buskar som har särskild betydelse för faunans tillgång på föda sparas i lämplig utsträckning. Även smärre skyddsvärda lokaler för flora och fauna i övrigt skall skyddas på motsvarande sätt.

Till boträd räknas hålträd, träd med stora risbon och högstubbar samt sådana träd, enstaka eller i grupp, som har särskilda förutsättningar att utvecklas till värdefulla boträd. Andra boplatser, t. ex. på berghyllor, bör också skyddas. När det gäller rovfåglar, större ugglor, häger m. fl. är det nödvändigt att spara även kringstående träd och övrig vegetation för att ge skydd och minska risken för stormfällning.

För att skydda örn och berguv är de skyddszoner som kan föreskrivas med stöd av skogsvårdslagen ofta inte tillräckliga. Här måste skogen som regel lämnas orörd inom ett avstånd av minst cirka 200 meter från bon och alternativbon för att åtgärden skall få effekt. Detsamma kan även gälla för vissa andra rovfåglar.

Tjäderns spelplatser bör lämnas orörda. Vid avverkning bör eftersträvas att spelplatserna inte avskiljs från kringliggande skog eller impediment.

Iden, gryt och lyor för i första hand björn, järv, varg och lodjur bör skyddas och vegetationen kring dem sparas.

Bärande träd och vissa andra träd och buskar, t. ex. apel, körsbär, oxel, rönn, hassel, en, slån och nypon, bör sparas. Levande eller döda äldre lövträd, helst i grupper, högstubbar samt enstaka torra barrträd och enstaka torra, grova vindfällan kan sparas som näringsträd och boträd åt fladdermöss, hackspettar, andra hålbyggare, sällsynta vedinsekter m. fl. Åtgärderna har även betydelse för florin (lavar, mossor och svampar).

Smärre lokaler med sällsynta växter och växtsamhällen bör undantas från slutavverkning. Det gäller främst lokaler för sådana växter som är beroende av att skugg- och luftfuktighetsförhållanden inte ändras. Träd eller trädssamlingar som avviker från det egentliga beståndet, t. ex. insprängda ädla lövträd, gamla aspar på granmark och hassel bör sparas. Detsamma gäller sällsynta träd som idegran och vissa arter av oxel och alm samt träd med mistel eller sällsynta lavar, mossor eller svampar.

Under rubriken "allmänt" har angivits var sådana områden som kräver särskilda hänsynstaganden kan förekomma.

På mark som i större utsträckning används för friluftsliv och rekreation är kraven på begränsning av hyggesstorlek och anpassning av hyggesform större än på annan skogsmark.

För välbesökta närströvområden kan skogsvårdsstyrelsen efter samråd med kommunen som vägledning ange arealgränser som normalt inte bör överskridas. Hyggen större än fem hektar upplevs ofta inom dessa områden som störande.

På mark som är särskilt värdefull för friluftsliv och rekreation skall

Mark där särskild hänsyn skall tas

SKSFS 1983:2

vackra eller säregna träd och trädsamlingar samt ungskogsgupper sparas. Här skall också sparas viss kantvegetation mot sjöar och odlad mark. Särskild varsamhet skall iakttas på uddar och öar.

Sparade träd förutsätts kunna ingå i det kommande beståndet. På markanta uddar, öar etc. kan det vara lämpligt med skärmställning om stormfasta träd finns. Små öar bör i regel undantas från slutavverkning. Intill bebyggelse, rastplatser m. m. skall avskärmande stormfasta träd sparas.

Intill permanent- eller fritidsbebyggelse bör buskar och träd lämnas för att avskärma hygget. Äldre stormfasta träd kan lämnas även om det nya beståndet skall anläggas genom skogskultur. Intill rastplatser och utsiktspunkter utmed vägar och turistleder liksom vid bad- och campingplatser m. m. bör motsvarande hänsyn tas.

Varsamhet med miljön skall iakttas i närheten av fornlämningar och andra kulturminnen.

Intill nedlagda eller ännu utnyttjade torp, fäbodan etc. bör så stor mängd träd och buskar lämnas att det ursprungligen öppna utrymmet kring bosättningen kan uppfattas. Vårdträd, fruktträd, bär- och prydnadsbuskar bör sparas och gynnas.

Beståndsanläggning och beståndsvård

De hänsynstaganden som angetts under rubriken "slutavverkning" gäller i tillämpliga delar även för beståndsanläggning och beståndsvård.

Flora och fauna

På marker som är av liten betydelse för virkesproduktionen skall beståndsanläggnings- eller beståndsvårdsåtgärder utföras så att de inte blir till väsentligt men för flora och fauna.

Exempel på sådana marker anges under rubriken "slutavverkning."

Hyggesrensning, bränning, maskinell markberedning, stubbrytning, kemisk bekämpning och gödsling skall undvikas på smärre lokaler med sällsynta växter. Likaså skall bränning och annan markbehandling undvikas på särskilt skyddsvärda fågellokaler under häckningstiden. Utländska trädslag får inte användas vid beståndsanläggning där flora och fauna har uttalade naturvårdsvärden starkt knutna till det inhemska skogsekosystemet.

Större lokaler med spridda, sällsynta växter bör helt eller delvis undantas från ovan nämnda åtgärder om andra godtagbara skötselalternativ finns.

Stigar

Markberedning och plantering får inte utföras på stigar som är allmänt nyttjade eller av kulturhistoriskt intresse och inte heller på permanenta spår och leder. I särskilt stigtäta områden nära tätort eller i rekreativsområden gäller detta av praktiska skäl endast huvudstråken och de kulturhistoriskt intressanta stigarna.

Vid anläggning av nya spår och leder, som inte sammanfaller med de av hävd nyttjade stigarna, bör upprättas avtal som reglerar ansvaret för att hålla dem framkomliga.

Mark där särskild hänsyn skall tas

Under rubriken "allmänt" har angivits var sådana områden som kräver särskilda hänsynstaganden kan förekomma.

Smärre inägor i välbesökta närströvområden och små öppna partier

omedelbart intill bebyggelse eller rast-, bad-, campingplatser m. m. skall om så är påkallat undantas från plantering.

I vissa fall kan på sådana mindre partier beståndsanläggning med lövträd komma ifråga.

Bränning skall undvikas i välbesökta närströvområden och intill bebyggelse. Vid röjning och gallring skall trädslagsvalet om möjligt inriktas mot blandbestånd med inslag av lövträd. Här skall också vackra eller säregna träd och buskar sparas.

Varsamhet med miljön skall iaktas i närheten av fornlämningar och andra kulturminnen.

Vid torp, fäbodan, lämningar av annan bebyggelse eller gamla arbetsplatser, t. ex. kvarnar och järnframställningsplatser, bör inte plantering ske. Detsamma gäller smärre öppna inägor i omedelbar anslutning till dessa platser.

Fasta fornlämningar åtnjuter särskilt skydd enligt lagen (1942:350) om fornminnen. Bränning, maskinell markberedning och stubbrytning är exempel på åtgärder som, om de berör fornlämningsområde, normalt kräver länsstyrelsens tillstånd.

För kemisk bekämpning av lövsly gäller lagen (1982:242) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark. För tillämpning av lagen, se naturvårdsverkets anvisningar till länsstyrelserna. Lagen (1973:329) om hälso- och miljöfarliga varor samt bl. a. bestämmelser utfärdade av produktkontrollnämnden innehåller ytterligare regler inom detta område. För användning av gödselmedel hänvisas till skogsstyrelsens anvisningar (SKSFS 1977:2) för hantering av handelsgödselmedel vid skogsgödsling.

För markberedning genom hyggesplöjning gäller samrådsskyldighet med länsstyrelsen enligt 20 § naturvårdslagen och 23 § naturvårdsförordningen, se under 17 §. Även 8 § fornminneslagen är tillämplig i fråga om samråd före hyggesplöjning.

Kulturhistoriska objekt

Andra författningar

Avverknings- och transportarbeten

Under pågående avverknings- och transportarbeten skall varsamhet iaktas så att de flora- och faunalokaler, träd och annan vegetation m. m. som sparats av natur- eller kulturminnesvårdsskäl inte skadas.

Avverkning och transportarbeten skall undvikas i närheten av lokaler för hotade och sällsynta fåglar under häckningstiden.

För rovfåglar, större ugglor m. fl. är den känsliga perioden från den 1 mars till den 15 augusti i södra och mellersta Sverige och från den 1 april till den 15 augusti i norra Sverige. Den känsliga perioden för havsörn i södra och mellersta Sverige inträder dock redan den 1 februari och för kungsörn och havsörn i norra Sverige den 15 februari.

Det störningskänsliga området sträcker sig 100–1000 meter från boplatsen eller spelplatsen, beroende på art.

Ytterligare uppgifter om känsliga perioder och störningskänsliga områden kan fås från skogsvårdsstyrelsen eller länsstyrelsen.

Kalkällor, vattendrag, diken, stränder och vattenbryn skall, om så är påkallat, rensas från röjnings- och avverkningsavfall så att framkomlighe-

Flora och fauna

SKSFS 1983:2

Stigar, kultur-
historiska
objekt

ten och tillgängligheten för människor och djur bevaras och vattenflöden inte däms upp.

Allmänt nyttjade stigar, permanenta spår och leder samt stigar, vägar och – i den mån det är påkallat – andra objekt av kulturhistoriskt intresse skall rensas från röjnings- och avverkningsavfall. Dessutom bör skogstransporter på dem undvikas. Besvärande körskador skall lagas så att framkomligheten inte försämras. I särskilt stigtäta områden nära tätort eller i rekreationsområden gäller detta av praktiska skäl endast huvudstråken och de kulturhistoriskt intressanta stigarna.

Angående anläggning av nya spår och leder, se under rubriken "beståndsanläggning och beståndsvård."

Ömtåliga terräng-
partier m. m.

På särskilt ömtåliga terrängpartier skall skogstransporter helst undvikas eller så långt möjligt utföras så att bestående skador på marken inte uppkommer. Vid körskador som orsakar menlig vattenuppdämning skall avrinningsmöjligheterna återställas. Särskild varsamhet skall iaktas i välbesökta närströvsområden. Där skall djupa spår lagas.

Exempel på terrängpartier där skogstransport helst bör undvikas, såvida inte tjälbildning eller snötäcke ger skydd mot större skador, är våta och andra mjuka marker, känsliga växtlokaler samt objekt av kulturhistoriskt intresse. Skogstransport får i regel inte utföras på fast fornlämning om den förändrar eller skadar fornlämningen, se under 4 §.

Andra författ-
ningar

Genom noggrann planering av stickvägar, uppsamlingsvägar, avläggsplatser m. m. kan skador på mark och vegetation till stor del undvikas.

23 och 24 §§ naturvårdslagen till skydd mot nedskräpning gäller även vid allt skogsarbete, såväl vid arbetsplatser som avläggsplatser för virke, uppställningsplatser för fordon och material samt förläggnings- och rastplatser.

Hantering av oljor och flytande bränslen regleras i förordningen (1961:568) om brandfarliga varor. Noggrann kontroll skall göras för att förhindra läckage och andra utsläpp.

Skogsdikning

Andra författ-
ningar

För våtmarksdikning gäller samrådsskyldighet med länsstyrelsen enligt 20 § naturvårdslagen och 23 § naturvårdsförordningen, se under 17 §. Naturvårdsverket har utgivit allmänna råd och riktlinjer för tillämpningen av samrådsskyldigheten (SNV 1980:3).

Skogsvägbyggnad

Genom att vägen inpassas i en vägnätsplan kan i många fall onödiga störningar i miljön undvikas.

Vid någorlunda jämbördiga alternativa sträckningar skall den sträckning väljas som innebär minsta negativa inverkan på natur- och kulturmiljön. Sträckningar över sällsynta eller märkliga geologiska formationer skall så långt möjligt undvikas.

Landskapsbild

Skogsbilvägar skall ges sådan sträckning att vägen så litet som möjligt framhävs i landskapet.

Vid sjöar eller vattendrag bör marken närmast stranden lämnas fri.

Vägbanken bör inte bilda strand. Linjeföringen bör göras mjuk och anpassas till terrängen. Stora skärningslänter och höga bankar bör undvikas. Det bör eftersträvas att slänter, sidotag och upplag av över-skottsmassor utformas och justeras så att den störande inverkan på omgivningen blir så liten som möjligt.

Vid vägbyggnad skall eftersträvas att lokaler för skyddsvärda växt- och djurarter inte förstörs eller utsätts för onödiga störningar.

Flora och fauna

Exempel på skyddsvärda lokaler har tidigare angivits under rubriken "slutavverkning." Det gäller främst kallkällor, bäckar, bäckraviner, smala surdrog, sumpiga strandskogar, lövdominerade översvämningsmarker, öppna eller skogbevuxna rikkärr samt skyddsvärda växtlokaler i övrigt. Vägen bör vidare dras på betryggande avstånd från hotade och sällsynta djurarters lokaler, såsom boplatser för vissa rovfåglar, spelplatser för tjäder och vissa iden och lyor. Beträffande störningskänsliga områden och perioder, se under rubriken "avverknings- och transportarbeten."

Enligt 8 § fornminneslagen bör den som planerar väganläggning eller liknande arbetsföretag i god tid ta reda på om fast fornlämning kan bli berörd. I så fall skall samråd med länsstyrelsen ske. Påträffas under arbetets gång en tidigare okänd fast fornlämning skall arbetet omedelbart avbrytas och anmälan göras till länsstyrelsen.

Andra författningar

OSBY KOMMUN

Särtryck ur topografiska kartbladen 3 D Kristianstad NO 3 E Karlshamn NV 4 D Markaryd SV och SO 4 E Tingryd SV

Koordinatnät med kilometerstråk samt koordinatmarkeringar i rikets system 2°5' W Stockholm

Littera i marginalen för ekonomiska och topografiska kartan

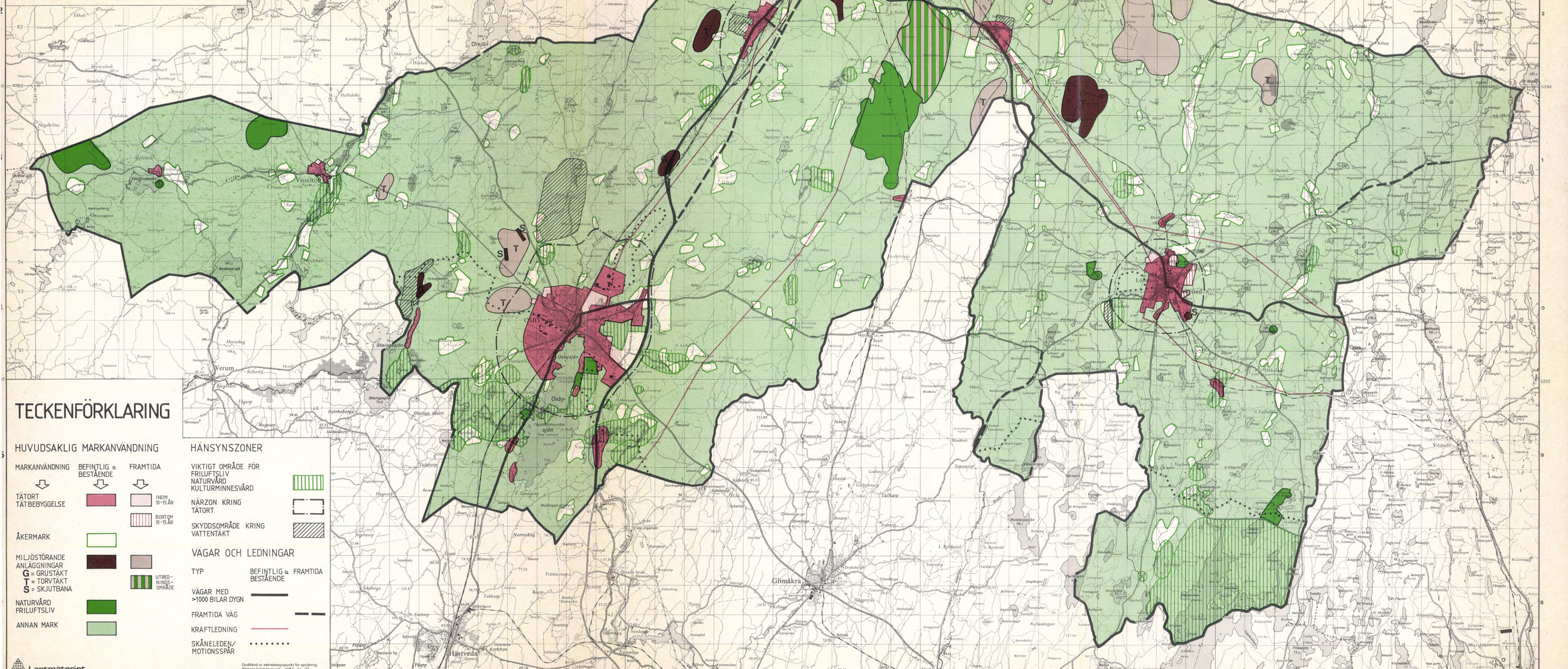
Ur topografiska kartan från Lantmäteriet.

Medgivande 83.0064.

ÖVERSIKTSPLAN BESLUTSKARTA MARKANVÄNDNING

KONTOUR
AUGUSTI 1984

TECKENFÖRKLARING

HUVUDSAKLIG MARKANVÄNDNING	
MARKANVÄNDNING	BEFINTLIG & FRAMTIDA
TÅTORT TÅTBEBYGGELSE	INOM 10-15 ÅR BORTOM 10-15 ÅR
ÅKERMARK	UTREDNINGS-OMRÅDE
MILJÖSTÖRANDE ANLÄGGNINGAR G = GRUSTAKT T = TORVTAKT S = SKJUTBANAN	
NATURVÅRD FRILUFTSLIV	
ANNAN MARK	

HÄNSYNSZONER	
VIKTIGT OMRÅDE FÖR FRILUFTSLIV NATURVÅRD KULTURMINNESVÅRD	
NÄRZON KRING TÅTORT	
SKYDDSOMRÅDE KRING VATTENTAKT	
VÄGAR OCH LEDNINGAR	
TYP	BEFINTLIG & FRAMTIDA
VÄGAR MED >1000 BILAR/DYGN	
FRAMTIDA VÄG	
KRAFTLEDNING	
SKÅNELEDEN/MOTIONSSPÅR	

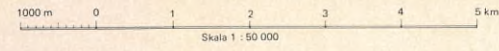
OSBY KOMMUN

Särtryck ur topografiska kartbladen 3 D Kristianstad NO 3 E Karlshamn NV 4 D Mörkyrd SV och SO 4 E Tingryd SV

Koordinatnät med kilometerrutur samt koordinatmarkeringar i rikets system 2°5' Stockholm

Littera i marginalen för ekonomiska och topografiska kartan

Ur topografiska kartan från Lantmäteriet.
Medgivande 53.0264.

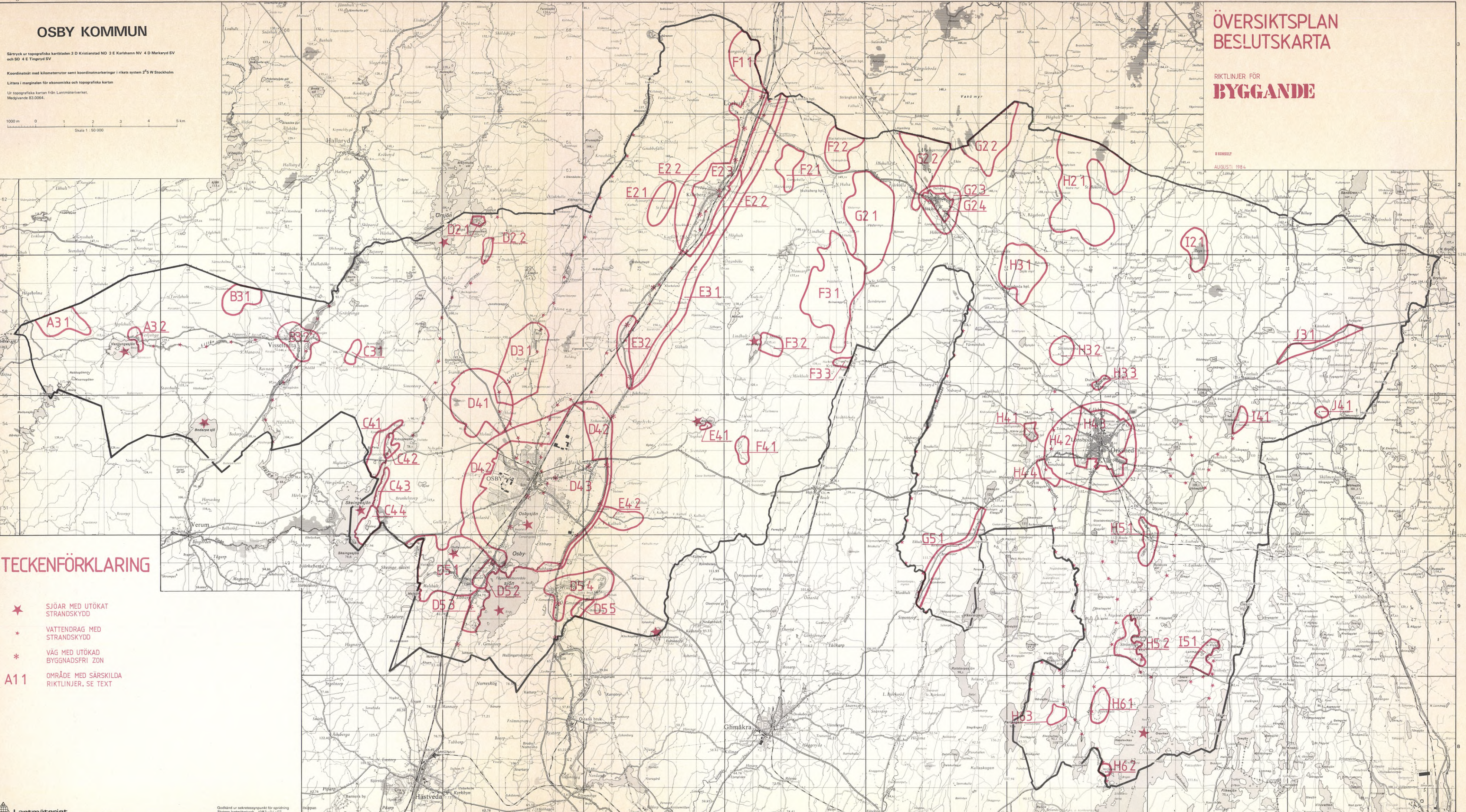
ÖVERSIKTSPLAN BESLUTSKARTA

RIKTLINJER FÖR BYGGANDE

KONSULT
AUGUSTI 1984

TECKENFÖRKLARING

- ★ SJÖAR MED UTÖKAT STRANDSKYDD
- * VATTENDRAG MED STRANDSKYDD
- * VÄG MED UTÖKAD BYGGNADSFRI ZON
- A11 OMRÅDE MED SÄRSKILDA RIKTLINJER, SE TEXT

OSBY KOMMUN

Särtryck ur topografiska kartbladen 3 D Kristianstad NO 3 E Karlshamn NV 4 D Markaryd SV och 50 4 E Tingryd SV

Koordinatnät med kilometerrut och koordinatmarkeringar i rikets system 2°S W Stockholm

Litara i marginalen för ekonomiska och topografiska kartan

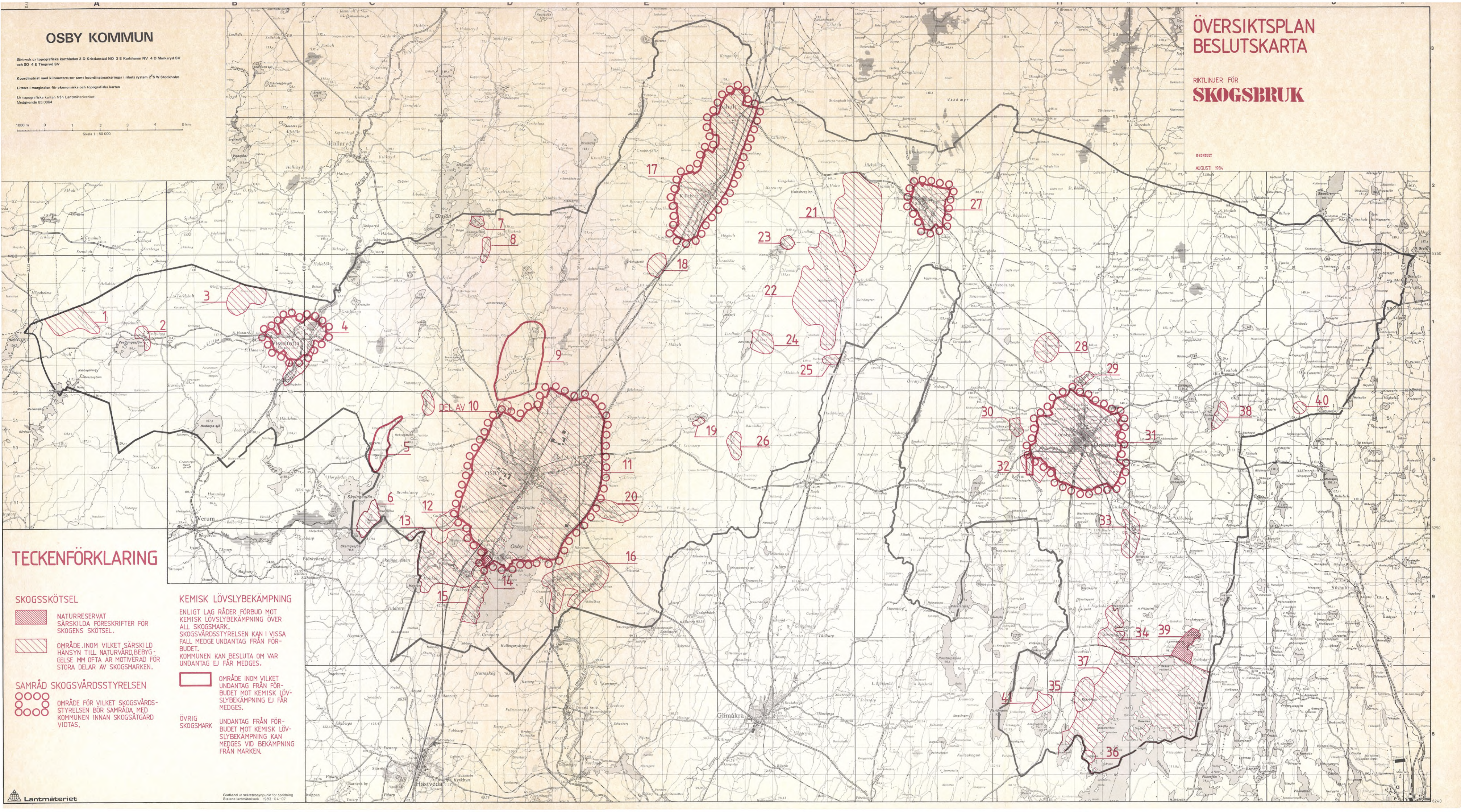
Ur topografiska kartan från Lantmäteriet. Medgivande 83.0064.

1000 m 0 1 2 3 4 5 km
Skala 1:50 000

ÖVERSIKTSPLAN BESLUTSKARTA

RIKTLINJER FÖR SKOGSBRUK

KONTORET
AUGUSTI 1984

TECKENFÖRKLARING

SKOGSSKÖTSEL

- NATURRESERVAT SÄRSKILDA FÖRESKRIFTER FÖR SKOGENS SKÖTSEL.
- OMRÅDE INOM VILKET SÄRSKILD HANSYN TILL NATURVÅRD, BEBYGGELSE MM OFTA ÅR MOTIVERAD FÖR STORA DELAR AV SKOGSMARKEN.

SAMRÅD SKOGSVÅRDSSTYRELSEN

- OMRÅDE FÖR VILKET SKOGSVÅRDSSTYRELSEN BÖR SAMRÅDA MED KOMMUNEN INNAN SKOGSÄTGÅRD VIDTAS.

KEMISK LÖVSLYBEKÄMPNING

ENLIGT LAG RÅDER FÖRBUD MOT KEMISK LÖVSLYBEKÄMPNING ÖVER ALL SKOGSMARK. SKOGSVÅRDSSTYRELSEN KAN I VISSA FALL MEDGE UNDANTAG FRÅN FÖRBUDET. KOMMUNEN KAN BESLUTA OM VAR UNDANTAG EJ FÅR MEDGES.

ÖVRIG SKOGSMARK

 OMRÅDE INOM VILKET UNDANTAG FRÅN FÖRBUDET MOT KEMISK LÖVSLYBEKÄMPNING KAN MEDGES VID BEKÄMPNING FRÅN MARKEN.

Denna rapport hänför sig till forskningsanslag 821135-2
från Statens råd för byggnadsforskning till Osby kommun,
Osby.

Art.nr: 6705055

Abonnemangsgrupp:
X. Samhällsplanering

Distribution:
Svensk Byggtjänst, Box 7853
103 99 Stockholm

Cirka pris: 40 kr exkl moms

R55: 1985

ISBN 91-540-4384-0

Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm